

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota,
Kiadóhivatal:
Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgőnycim: Kozlóuy, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.
Egyes szám ára 2 lel, vasárnap
3 lel. Suourestlben 50. haviál
több.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ES KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ES VIDEKEN
Egész évre ... .. 480 Lel.
Fél évre ... .. 240 Lel.
Negyed évre ... .. 120 Lel.
Havonta ... .. 40 Lel.
Hirdetések díjazás szerinti
Megjelenik naponta reggel.

Felölös szerkesztő:

Károly József.

Szabadelvi beszéd

hangzott el vasárnap délelőtt Temesváron, a nagy bánati Metropolistán. Marghioman Sándor kifejtette pártjának programját: nyilatkozott a kisebbségi kérdéstről, a pénzügyi helyzetről és az aktuális politikai problémákról.

Ami a kisebbségi politikáról mondott, úgy tűnt fel, mintha fájóan éreztetné a sebre csillapító olajat öntötték volna. Okoskészen és érdekesen fejtegette, hogy a poliglott Romániában nem lehet különbség állampolgár és állampolgár között, a nyelvi, vallási és kulturális szabadságot mindenki részére egyformán biztosítani kell. mert az erkölcsi s politikai konszolidációnak ez az alapja. Az, hogy a háronnyelvű Románia, mint a keleti Svájc foglaljon helyet a háboru utáni Európa térképén, bármilyen szép és nemes, és az erdélyi kisebbség csak örülhet, hogy akad európai színvonalu politikus, aki ilyenmire gondol.

A kereskedelem szabadságának teljes biztosítását is felvette programjába az Erdélyben zászlóhordó pártvezér és különösen nagy fontossággal bír egy olyan hatalmas kereskedelmi és ipari emporiumban, mint Temesvár. A szifárd alapokon nyugvó egészséges és fejlődésképes ipar és kereskedelem kőnél erősebb pillére egy modern államnak.

Ami azonban az egészséges és a beteg pénzről mondott, az szinte provokálja a kritikát. Marghioman az inflációs pénzügyi politika híve és ezt nyíltan is hangoztatja. Ebből arra kell következtetnünk, hogy adott körülmények között megindítaná a bankkóprést és Georges Duval vígan gyártaná Párisban a fedezetnélküli román pénzt. Ez a pénzügyi politika csak kárára és ártalmára lenne az országnak. A mai deflációs politika stabilizálta legalább a lelt és ha pénzünk nem is lépett még a nagy vásárló erejű európai valuták sorába, legalább nincs elvágva még az útja, hogy odasorakozhassék. Egy bankjegyinfláció, ha pillanatnyilag enyhítene is a pénzhányon, egy csapásra bizalmatlanná tenné irántunk a külföldet és a lelt képtelen lenne megál-

lani Zürichben és Párisban azon a nívón, amelyre a mai pénzügyi kormány oda tudta rögzíteni. A közel múlt tapasztalatai mutatják, hogy ha egy államban megindul a bankkóprés, nem lehet biztosan tudni, vajjon megállítható-e még valaha. A bankjegyszaporulattal egyenes arányban fokozódik a bankjegyszükséglet és végül fizikai és technikai lehetetlenség olyan tömegű pénzt a piacra vetni, amely kielégíthetné a szükségleteket. Németország katasztrófáisan szomorú példája elég memento. Veszedelmes lejtő az infláció lejtője és erre messzelátó politikus sohasem léphet.

A lelt vásárló értékét kell növelni és akár Marghioman, akár más pénzügyi politikus, ha ezzel a pro-

A darabokra hulló Németország

— Stresemann erőlyes kézzel nyul bele a szász kommunista darázslészekbe. — Terjed a szeparatista mozgalom. Csehszlovákiára veszedelmes egy elpusztult Németország. —

(A Közlöny távirati tudósítása) Hogy milyen veszedelem Európára nézve egy elpusztult Németország, arra jellemző Massaryk cseh köztársasági elnök vasárnapi nyilatkozata. A messzelátó csehszlovák politikus kifejtte, hogy az antantnak még akarata ellenére is, de segítenie kell Németországon, mert egy széttűllött és a bolsevizmus karjaiba kergetett Németország nagyobb veszedelem, mint egy erős Németország. Massaryk felfogásában nem áll elszigetelten, hasonló hangok hallatszanak Angliában, Amerikában és a semleges államokban is. — Legújabb távirataink a következők:

(Stresemann lemondja a szász kormányt.)

Berlinből táviratozzák: A központi kormány látva azt, hogy a szász kormány kommunista tagjai állandóan izgatnak a birodalom ellen Stresemann kancellár útján fel szölytötte Zeigner szász miniszterelnököt, hogy a kormány tagjaival együtt adja be lemondását. A kancellár ma estig vár a szász kormány válaszára, egyben pedig megbeszéli azokat az intézkedéseket, amelyeket a lemondás nem teljesítése esetében alkalmazni fognak.

Berlinből táviratozzák: A szász kormány elhatározta, hogy visszautasítja a birodalmi kormánynak azt a felhívását, amelyben lemondását követeli és kijelenti, hogy ebben az ügyben csak a párt diéta illetékes dönteni.

Berlinből táviratozzák: A Wolff hírnökök jelentése szerint Ebert birodalmi elnök Stresemann kancellár útján feloszlatta a szász kormányt és felhatalmazást adott

grammal lép a nyilvánosság elé, úgy egy egész ország közvéleménye segíti munkájában. A lelt vásárló erejét kell növelni és ebben a szomszédos Csehszlovákia lehet a követendő példa. Az újonnan alakult csehszlovák nemzeti államban ügyes és észszerű pénzügyi politikával, de nem inflációval elérték azt, hogy a cseh korona vásárló értéke rövid négy hét alatt majdnem megtízszereződött. Nem nyomtak új pénzt, de egy cseh koronáért máról holnapra tízszer annyit árult a külföld. Ilyen pénzügyi politikára van szüksége Romániának is és akkor Zürichben önmagától erősödik meg a lelt!

Pénzügyi politikájában nem vagyunk egy véleményen Marghioman Sándorral.

A darabokra hulló Németország

— Stresemann erőlyes kézzel nyul bele a szász kommunista darázslészekbe. — Terjed a szeparatista mozgalom. Csehszlovákiára veszedelmes egy elpusztult Németország. —

(A Közlöny távirati tudósítása) Hogy milyen veszedelem Európára nézve egy elpusztult Németország, arra jellemző Massaryk cseh köztársasági elnök vasárnapi nyilatkozata. A messzelátó csehszlovák politikus kifejtte, hogy az antantnak még akarata ellenére is, de segítenie kell Németországon, mert egy széttűllött és a bolsevizmus karjaiba kergetett Németország nagyobb veszedelem, mint egy erős Németország. Massaryk felfogásában nem áll elszigetelten, hasonló hangok hallatszanak Angliában, Amerikában és a semleges államokban is. — Legújabb távirataink a következők:

(Stresemann lemondja a szász kormányt.)

Berlinből táviratozzák: A központi kormány látva azt, hogy a szász kormány kommunista tagjai állandóan izgatnak a birodalom ellen Stresemann kancellár útján fel szölytötte Zeigner szász miniszterelnököt, hogy a kormány tagjaival együtt adja be lemondását. A kancellár ma estig vár a szász kormány válaszára, egyben pedig megbeszéli azokat az intézkedéseket, amelyeket a lemondás nem teljesítése esetében alkalmazni fognak.

Berlinből táviratozzák: A szász kormány elhatározta, hogy visszautasítja a birodalmi kormánynak azt a felhívását, amelyben lemondását követeli és kijelenti, hogy ebben az ügyben csak a párt diéta illetékes dönteni.

Berlinből táviratozzák: A Wolff hírnökök jelentése szerint Ebert birodalmi elnök Stresemann kancellár útján feloszlatta a szász kormányt és felhatalmazást adott

nak megoldása fog győzedelmeskedni. A berlini ultimátum dacára a kommunisták tovább fizik propagandájukat és röpiratokkal izgatják a lakosságot, hogy a birodalmi védőrség a proletáriátus leverésére vonul Szászországba. A röpiratok felszólítják a munkásságot, hogy védekezésül katonai alakulatokat toborozzon és az általános sztrájkot kezdje meg.

Mit tapasztalt Stresemann a megszállott vidéken?

Berlinből táviratozzák: Stresemann kancellár Sollmann és Fuchs miniszterek társaságában Gabenben tárgyalást folytatott a politikai pártok képviselőivel és a megszállott területek pénzügyi kapacitásaival. Az értekezletet este bankett követte, amelyen több felszólalás hangzott el. Elsőnek Sollmann miniszter szólalt fel, aki felhívta a jelenlevők figyelmét a kancellár beszédére, amelyet világraszóló fontosságúnak tart. Örömtaps és lelkesedés közben Stresemann emelkedett szólásra.

Ha a szeparatistáktól — mondotta a kancellár — az antant csapatok megvonják a támogatást, a szeparatisták uralma huszonnégy óra alatt véget érne. Erős szavakkal illeti azokat a csapatokat, akik segítik a szeparatistákat és ezzel megsértik a békeszerződést. Rámutat arra, hogy Németország eddig is, de ezután is mindég küzdeni fog, hogy a Ruhr-vidéke visszanyerje függetlenségét. Ez az egyedüli megoldás a helyes, mert Németország csak ezután tud eleget tenni Poincare kívánságának. — Őszintén óhajtja, hogy a tárgyalások a Ruhr-vidéki nagyiparosok és a franciák között sikerrel végződjenek, mert különben ez a terület az éhség martaléka lesz. Németország gazdasági helyzetének utolsó állomására jutott és ezért felhívja a jótékonyági intézményeket, hogy segítsék a Ruhr-vidék népét. Beszéde végén hangsúlyozta a kancellár, hogy Németország egyedüli feladata: a német területek felszabadítása a megszállás alól.

Terjed a szeparatista mozgalom.

Párisból táviratozzák: A Havas távirati iroda jelentése szerint a franciák és belgák által megszállott zónában a rajnai szövetségközi bizottság francia elnökének a szeparatista kormány elismerésé-

ól kiadott nyilatkozata után a mozgalmak elesenedültek.

Londonból táviratozzák: Híre- zés politikai körökből származó hír szerint az angol kormány nem fogja elismerni a koblenzi szepara- tista kormányt.

Berlinből táviratozzák: A sze- paratista mozgalom egyre növeks- zik. A szeparatisták megszállot- ták a mainzi polgármesteri hivatal épületét.

Az elpusztult Németország nagyobb veszedelem, mint az erős Németor- szág.

Prágából jelentik: A csehszlo- vák köztársaság megalakulásának ötödik évfordulója alkalmából Massaryk Tamás elnök a prágai hivadszónban ünnepélyes recepciót tartott, amely alkalommal nagy- arányú beszédet mondott. Az ün- nepély jelentőségének kiemelése után a német helyzettel foglalko- tott. Azt fejtette, hogy a meg- erősödő Németország minden te- kintetben hatalmas versenytársa lesz a szövetséges államoknak mégis bizonyos fokig az antantnak saját érdekei ellen, segítenie kell Németországon, mert egy elpusz- tult Németország még nagyobb ve- szedelmet jelent mint egy hatalmas sajt megerősödött. A nagy antant egyetértőleg továbbra is erősíteni igyekszik Csehszlovákia barátsá- gát Jugoszláviával és Romániával. Szívből kívánják Ausztria megerő- södését és minden erővel rajta le- sznek, hogy a Magyarországgal való barátságos viszonyt is felépít-

sák. Lengyelországhoz való viszo- nyunk kétségtelenül nem sokára ba- rátságos lesz. Ezután a belpoliti- kai kérdésekről szólt. A cseh ál- lammal nemzeti jellegét természet- esen megőrzi mivel azonban az államban más kisebbségek is van- nak állandóan igyekeznünk kell, hogy az állam minden polgára a természetes jogokban és jogos kö- vetelésével teljes kiegyenlítést talál- jon.

Az új szász kormánybizos.
Berlinből jelentik: A birodalmi kormány Schülze volt szász ál-

lankancellárjának főnökét a szász szabadállam teljes hatalmú kormány- biztosává nevezte ki. Schülzét Zagner szász miniszterelnök négy hete töltötte hivatalától és helyébe Brancz kommunistát neve- zte ki.

Berlinből jelentik: A szociáde- mokratáknak a birodalmi gyűlésen levő frakciója ma dönt a Strese- mann kormánynak Szászország és Bajorország irányában tett lépé- seikről, hogy a szociáldemokrata miniszterek bennmaradjanak a bi- rodalmi kormányban.

A magyar miniszterelnök nagy beszéde

Magyarország gazdasági ujjáépítéséről, a szomszédsággal való jóviszonyról és a magyar hpolitika új irányáról.

Budapesiről táviratozzák: Szei- tovszky Béla, Balassagyarmat nemzeti gyűlési képviselője, aki egyébként a nemzetgyűlés elnöke is, tegnap tartotta beszámolóját Balassagyarmaton. Utána gróf Bethlen István miniszterelnök be- szélt, aki megállapította, hogy az utóbbi időben szokássá vált, hogy mindenért a kormányt tegyék fe- lelőssé. — Csak attól az időtől fogva felelős az eseményekért, a mióta kezében van az ország gyep- löje.

— A bolsevizmus után külpoli- tikailag teljesen izoláltak voltunk, — mondotta Bethlen gróf — egyetlen barátunk nem volt. A külföldi sajtó visszhangzott a fe- hér terror elképzelt rémségeitől

és még azok sem állottak velünk szóba, akiknek érdekük lett volna, mert érezték, hogy labilis az or- szág belpolitikai helyzete és felfor- dulhat ebben az országban a köz- béke és a jogrend. A forradalmak után a kormányok tekintélye a nullpontra süllyedt le. Egy koalíció tartotta a kezében a hatalmat, a melynek megszűvén alig volt el- lenzéke, de az is önmagában meg- hásonlott és pártocskákra osz- lott, amelyek élet-halál harcot folytattak egymás ellen. A parla- mentből abban az időben hiányzott az intelligencia legjava. Gonba- módra szaporodtak azok az egye- sületek, amelyek mindegyike álla- mi funkciót akart teljesíteni. A tár- sadalom egyes felelőtlen tényezői

külpolitikai kérdésekkel nemcsak foglalkoztak, hanem önálló külpoli- tikát is csináltak. Síralmas volt az ország helyzete: a kormány teljesen tekintély nélküli állott, az ország külpolitikai izoláltság- ban volt, benn az országban pedig a jogrend hiánya tobzódott. Még elég messze vagyunk a céltől, a melyet el kell érünk, de sokkal előbbre vagyunk, mint sokan ta- lán hiszik. Külpolitikai téren pél- dául rendelkezünk viszonyainkat Ausztriával és megindítottuk az akciót abban az irányban, hogy a nagy hatalmak bizalmát újra vsz- szanvertük.

Megindítottuk az akciót abban az irányban is, hogy szomszé- dainkkal a lehető legjobb viszonyt teremtsük meg, küszöböljük le azo- kat az ellentéteket, amelyek kikü- szöbölése nélkül nézetem szerint a nyugalmat és az erősödés lehetősé- gét ebben az országban megte- remteni nem lehet.

— Megszűntek a puccsok, a melyek nem voltak egvebek, mint láték a tüzzel helyreállott a jog- rend és a közbiztonság, a társada- lom pedig csak olyan funkciókat gyakorol, amelyekhez joga van. Az állami funkciókat csak az ál- lam gyakorolja. Nem fenyeget már olyan sötétlen a jövőtétel ve- szedelmé sem. Világos, hogy elő- zetes belpolitikai rendcsinálás nél- küli nem lehetett volna megindíta- ni az erre vonatkozó tárgyaláso- kat sem. Egy ilyen akciónak elő- feltétele három politikai tényező-

Arad hatvan év előtt.

Irta: Csiky Károly.
A régi, elhaleitett Aradnak ez a markás egyénisége a Közlöny hasábjain szokta a múlt század második fele- ből származó érdekes emlé- keit elmondani. Ezúttal az 1867-iki tisztújítást írja le az ó vonzón érdekes stílusában és a mai rohanó lüvi Arad bi- zonyára kelés kegyelettel kö- szönti a deris régi Aradot.

Felújított napok zajlottak le az 1867. év nyarán Aradon. A Deák Ferenc által alkotott kiegye- zést szentesítették, megszűnt a provizórium és kiűzték a szabadság. Kihirdették az alkotmányt, kinevezték gróf Andrássy Gyula alatt a felelős magyar miniszte- riumot, megtörtént a koronázás, azután kezdődött a városi és me- gyei törvényhatóságok rendezé- se. Akkoriban a megye dominálta a várost és a megye főispánja volt egyszemélyben a város főis- pánja is. Az első alkotmányos fő- ispán Szende Béla volt, akiből ké- söbb főnövédelmi miniszter lett.

A főispáni állás akkor még csak méltóságos volt. Csak 1872- ben, amikor a város Dani János személyében külön főispánt ka- pott, lett a főispán a törvényha- tóság első tisztviselője. A birtoko- sok, akik abban az időben a tulajdonképpeni irányadók voltak, a megyében laknak ugyan, azonban minden birtokosnak volt háza

Aradon, fényesen berendezett lakása és amikor a megye székie- lyén diétát (közgyűlés), vagy tisztújítást tartottak, meglett a város a megyei szentrikkel, meg- lett a színház, a mulatóhelyek, népesekek lettek a főutcák, a város- liget, szóval nagyon mozgalmas élet keletkezett Aradon. Télen a birtokososztály a városban lakott és egyik estély a másikat kö- vette, különösen fényes mulatsá- gok voltak a megyei bálak.

A város lakossága a polgár- ságból állott és egészen elkülönít- ve élt a birtokos osztálytól. 1867. májusában a megye és a város egyszerre tartotta tisztújító köz- gyűlését. Mozgalmas napok foly- tak le akkoriban Aradon. A vá- lasztási küzdelemben a románság is élénk részt vett, mert a román és magyar pártok paktumot kötöttek, amelyet azután mindkét párt lekiismeretesen be is tartott. Így azután sok vezető állást és több kisebb állást is románokkal töltöttek be. A románok nagy lel- kesedéssel — román dalkat éne- kelve — vonultak fel a szavazó sátorokhoz és ott a paktumhoz híven adták le szavazataikat. A város utcai zajosak voltak a ma- gyar és román kortesnótáktól. Mintha a levegő is lázzal lett volna telítve, mindenfelé zene, a szin- házban diszekládás, kivilágítás, fáklyásmenet, egyik bankett a másik után. A városiak részére a főtéren, a megyeiek részére pe- dig a megyeház kertjében állították fel a szavazó sátrakat. Ezek-

ben választották meg azután az összes megyei és városi tisztvisé- lőket, mert akkor még kinevezett tisztviselő nem létezett. Egy-egy tisztviselő a megválasztása után azután felhangzott az éljen és a szetreszka, megszólalt a zene, majd a megválasztott a pódiumra lépett, megköszönte a voksokat és elmondotta programbeszédét.

A megyei tisztújító közgyű- lést Szende Béla főispán 1867. má- jus 24-én ünnepélyes beszéddel nyitotta meg, elmondta, hogy a közérdek biztosításának egyik fő- feltétele a jó tisztviselői kar és azért a választók a közérdeknek a magán és személyi érdekeket rendeljék alá, azután a jegyző- könyv vezetésére kinevezte Ta- baidy Károly jegyzőt, az első szavazatszedő bizottságba Török Gábor elnökléte alatt a követke- ző tagokat delegálta: Kovács Agoston, Dezső Adám, Návay Imre, Winkler János, Bán János és Ivanescu Lázár. A második szavazatszedő bizottság tagjai bá- ró Atzél Péter elnökléte alatt a következő tagokból állott: báró Bánhidv, Sándor, Bosnyák Károly, Sújánszky Euszták és Balcs János, jegyzői Szalay Antal és Purgly János voltak. Az első alis- páni állásra új, Bíró Imrét, Nagy Sándort, Janka Lajost és Speck Imrét jelölték. A megválasztott szava- zás folytán új, Bíró Imre 20, Nagy Sándor 316, Speck Imre 1 szavazatot kapott. Felhangzott azután a lelkes éljenzés és a vá- ros után a kortes nóta:

Az alispán kalapomhoz rózsát tett, Most is ott van, hogyha még el nem veszett, Rózsá mellett szép a piros tulipán, Piros borral itatott az alispán.

Lelekes hangulatban folyt az- után a további szavazás. Második alispán Ponovics Zsigmond lett, aki egyezersmind a megyei tör- vényszék elnöke is volt. Árvaszé- ki elnök Constantin György, fő- jegyző Tabaidy Károly, aljegyző- k: Vásárhelyi Dezső, Golds (később püspök), Beles János, főjegyző Fehesfalvy György. Me- gyei törvénytészki táblabíróknak a következőket választották meg: Avarfiy Károly, Szakolczay La- jos, Misits Manó, Koszólányi An- tal és Herz József, Fűszolgabírák: Ormos Péter, Janka Vilmos, Czárán Antal, Barta Ferenc, Varga Flórián, Szentes Károly, Paguba Vazul, Fővezér: Vannay János.

A városi sátorban is hasonló lelkes hangulatban folyt le a sza- vazás. Polgármesierre Atzél Pé- tert választották, aki azonnal ki- jelentete, hogy illetést nem vesz igénybe, felajánlja azt jótékony- célra. Főjegyző: Tótfalussy Kál- mán, szenátorok: Ortrabay Ká- roly, Friis Róbert, Szeiler Jakab, Kaposányi Krisztián, Szekulits János, Árvaszéki elnök Dratsay Zsig, ügyvez Szávits Miklós, vá- rásbíró Truska György, főkapitány Papp János, alkabitanycok Somogyi László és Báródi István. Ezt a restaurációt nagy nép- sámeny követte a városligetben.

nek: a bel-, a kül- és a gazdaság-politikai szintézisben való együtt-működés. Elhiszem, hogy ez a három politikai szintézis politikai analfabéták, akik mást mint nordón szónoklást, mandátumszerzést és bankettrendezést látják fontosnak, ezt nem fogják megérteni.

— Most azzal jönnek, hogy a magyar bankok és a vállalatok te remtsék elő a hitelt. Beföldi kölcsönrel a kérdés nem volna elintézhető, mert a korona romlásának három oka van. Az egyik a bizalom hiánya és a bizalom állandó csökkenése saját pénzünk iránt, a másik a költségvetés deficitje, a harmadik a kereskedelmi fizetést mérleg deficitje és passzív volta. Társadalmi kölcsönrel ideig-óráig a költségvetés deficitjét ki lehetne egyenlíteni. Azonban belső kölcsönrel, amely nagyrészt korona-kölcsönből kell, hogy álljon, egyetlen frankot vagy dollárt sem lehet ne megszerezni másként, mint svájci korona kintlattal, amelynek a következménye volna a magyar valuta további romlása. Külföldi kölcsönrel nélkül nem tudjuk megoldani az iparfejlesztés kérdését. A többtermelés a mezőgazdaságban elsősorban a külföldi tőke bevonásának lehetőségétől függ. — Németország példájára mutatok rá, arra a tanácsra, hogy csúszjunk papirból aranyat és fedezetlen bankjegyekkel termékenyítsük a termelést.

— A kormány munkájában határozatlanságot, bizonytalanságot és opportunizmust látnak németek. Azt is mondják, hogy ravasz

Óriási felragaszok hirdették színes betűkkel:

Ha eső nem lesz, a népiünnepély megleszen;
Ha lesz, nem lesz; holnapra halasztatik.

Volt ott aztán tánc, ökörsütés, tüzijáték és nagy felvonulás. Felülmélet keltett a kék egyenruhás városi önkéntes tűzoltóság felvonulása az öreg Csobán Mihály főparancsnok vezetése alatt. A tűzoltóság akkor kardot és csákot viselt, zeneszó mellett, katonás sorokban vonultak a városírtget köröndjére és Csobán Mihály nagyot kiáltott:

— Derékba szakadj ketté:

A szakasz csakugyan két részre szakadva, az „Indul!” szóra egyik jobbra, a másik balra tünt el a bokrok között, a tüzoltó banda azonban lelkesen liuzta a Rákóczy-marsot.

A mai kor már régen elfeledte azokat a gyönyörű májusi napokat, amikor a levegő tele volt fényvel, lelkesedéssel és a fel és alá hömpölygő választókat egy olyan névtelen boldog érzés hatotta át, amelynek nem is tudnak nevet adni. Erdemes tehát, hogy a mai kor is úgy a távolból tudomást vegyen ezekről az eseményekről.

Az akkor szereplő lelkes aradiak pedig eltűntek, mint az árnyék és semmi sem maradt meg belőlük, csak a munka, amelyet becsülettel végeztek el.

erdélyiizü politikát folytatok és sohasem lehet tudni, hogy ki a barátom és ki az ellenségem. Egy évvel ezelőtt azt mondták, hogy fajvédők vagyunk és antiszemita politikát folytatunk. Ma pedig azt mondják, hogy zsidópolitikát folytatunk s a bankok szövetségeseivé szegődünk. Magam részéről elejétől fogva mondtam, hogy az országot igenis lehet rekonstruálni.

Lakásrekviráló-bizottság Aradon.

— A bizottság tagjai. — Felhívás a háztulajdonosokhoz. —

(Saját tudósítónktól.) Ismeretes a minisztertanácsnak az a rendelkezés, amellyel ismét élebelépteti a lakásrekvirálásokat. A rendelet végrehajtása céljából ma az aradi prefekturán értekezlet volt és megállapodtak a rendelet szerinti bizottságok felállításában. Kétféle bizottság lesz. Lesz egy állandó bizottság, amely a rekquirálást elrendeli és ennek az elnök Georgescu János prefektus lesz. Helyettese dr. Robu János főpolgármester. A hadkiegészítő parancsnokság részéről tagja lesz a bizottságnak Georgescu Ilie ezredes hadkiegészítőparancsnok, akit akadályoztatása esetén Oarce százados helyettesít. Ezenkívül tagja a bizottságnak Constantinescu főhadnagy, a hadkiegészítőparancsnokság rekquiráló hivatalának vezetője, akinek a helyettese Bodea főhadnagy lesz. A megyei ügyekben dr. Ispravnic Sever ügyvéd lesz a bizottság tagja. Ezenkívül minden rendőrkerületben is. Tagja a bizottságnak Petrescu pénzügyi adminisztrátor is. Ezenkívül minden rendőrkerületben alakul az ötödik serei kerület kivételével egy-egy ugynevezett vegyes számlálóbizottság, a melyek házról-házra járva minden lakást megvizsgálják és megállapítják a lakószámot.

Borzalmas tűzhalál.

(Tűzgyújtásnál felrobbant benzín) (Saját tudósítónktól.) Megrendítő halás szerencsétlenség történt tegnap délután Aradon. Jenes Sándorné, az Oituz (Illés)-utcában levő lakásában tüzet akart a takaréktűzhelyen gyújtani. Ahoz a módszerhez folyamodott, amely már annyit szerencsétlenséget idézett elő, petroliummal akarta a tüzet élesztetni. Lakásából azonban a petrolium kifogyott és ezért egy literes üvegből a már lassan égő tüzre benzint öntött. A robbanó folyadék azonnal lángrobbant és szétvetette a szerencsétlen asszony kezében tartott benzinnel tele üveget. Ebben a pillanatban az egész testét előntötte a lángoló folyadék és mintegy égő fátyla borzalmas sikoltással rohant ki az udvarra. A megrémült lakók azonnal segítségére siettek a hatalmas lánggal és asszonynak és fáradtságos munka után sikerült eloltani a rajtaégett ruhákat. A szerencsétlen asszony már összeesve eszméletlenül fektet a földön, azonnal értesítették a mentőket, akik beállították a közórházba. Az orvosi tudomány azonban nem tudott segíteni az asszonyn, akinek lábán és karján, de mellén és hátán is súlyos égési sebeket szenvedett. Ma reggel retentő kínok között elszünetett. Miután megállapították a rendőrség, hogy a halás eze-

de vissza kell térni a keresztény és nemzeti alapra.

Bethlen után Vass József népjóléti miniszter szólalt fel a jelszavak politikája ellen. Hangsúlyozta, hogy keresztény nemzeti alapon áll, de a krisztusi köpenyt mégsem szabja szűkre. Mindegy, Mózeset vagy Mohamedet követi valaki, de egységes erővel munkálkodni kell.

pittják a felesleges, elrekvirálható lakrészeket. Mindegyik ilyen bizottságnak a rendőrkerületi parancsnokon kívül tagja lesz egy-egy katonatiszt, akiknek nevelt holnap jelenti be a katonai parancsnokság. A polgárság képviselőjében az első bizottságban Mihulin Miklós liceumi igazgató, a másodikban Poctoianu János első kesületi előjáró, a harmadikban Dolga Imre városi jegyző, a negyedikben Stefanut Sabin, a hatodikban Puticiu gáji előjáró vesz részt. Ezek a vegyes bizottságok helyszíni szemléjük alapján írásbeli jelentést tesznek, amelyhez vázlatot is mellékelnek. A jelentések alapján azután az állandó bizottság fog a rekquirálástól dönten. A prefektura hirdetőmenty bocsátott le, a melyben felhívja az összes háztulajdonosokat és lakókat, hogy őszintén jelentsek be, hogy ki hány szoba felett rendelkezik és azokban mennyien laknak. A bejelentéseket az egyes rendőrkerületeknél működő vegyes bizottságok előtt eszközölni. Megnyugtatólag fog hatni Arad város közönségére, hogy az állandó bizottságban helyet fog foglalni a háztulajdonosok és a lakók szövetségének egy-egy megbízottja is.

rencsétlenségnek Jenes Sándorné önmaga volt az oka, a vizsgálatot becsüdtették és megadták a temetési engedélyt.

A Kossuth-párt Újpesten

(Sürgetik a szomszédokkal való megegyezést és a gazdasági Duna-konföderációt.)

Budapestről táviratozzák: Az újpesti függetlenségi Kossuth-párt új otthonát épített a párt számára, amelyet tegnap nyitottak meg ünnepélyesen. A megnyitó ünnepségen megjelentek gróf Batthyány Tivadar, Nagy Vince volt belügyminiszter, dr. Nagy Ernő képviselő és Vass János volt vallás- és közoktatásügyi miniszter is. — Batthyány nagy beszédet mondott, amelyben megállapította Bethlen miniszterelnök genfi tárgyalásairól, hogy teljesen egyetért azokkal és régen sürgette e tárgyalások megkezdését, mert a függetlenségi pártnak a kezdettől fogva az volt a véleménye, hogy az ország konszolidációját a szomszédokkal való megegyezés idézheti csak elő. Majd hosszasan foglalkozott a kurzuspolitikával, a reakcióval és a cenzura kérdésével. Végül sürgette a Habsburg-

kérdés megoldását és még egyszer hangsúlyozta a szomszédokkal való barátságos megegyezés, a területi határkérdések szilkeségességét és a Kossuth-féle Duna-konföderáció gazdasági alapon való megoldását.

A nyugdíjasok kérvénye.

(Memorandummal fordultak a parlamenthez.)

(Saját tudósítónktól.) Terjedelmes memorandummal fordult az Zlami Nyugdíjasok Szövetsége temesvári csoportja a parlamenthez. A memorandumban felpanaszolják, hogy a régi királyságbeli nyugdíjasokat megkülönböztett bánásmódban részesítik, amennyiben azok jóval nagyobb nyugdíjat kapnak. Felpanaszolják még, hogy az esküt tett és átvett nyugdíjasok részére 1923. augusztusától kezdődőleg nem folyósítják a nyugdíjat és különösen mostoha ebánásban részesülnek a nyugdíjas vasutasok. A memorandumban kéri a Szövetség a parlamentet, hasson oda, hogy azonnal folyósítsák a beszűnt tetett nyugdíjakat és családi pótlékot és részesítsék általában a nyugdíjba ment állami tisztviselőket olyan elbírálásban, mint az akív tisztviselőket. A parlament foglalkozni fog majd a nyugdíjasok kérelmével.

„Németország a felelős!”

(Poincaré champagnei beszéde.)

Párisból táviratozzák: A Havas távirati iroda jelenti, hogy Poincaré miniszterelnök A champagnei hadi emlék leleplezésénél nagy beszédet mondott, a melyben ismét támadta Németországot és a németeket képmutatónak bélyegezte. Kijelentette, hogy a helyzet úgy alakulhatott, amilyen ma Németországban azért Poroszországot, Szászországot és Bajorországot teszi felelőssé. A franciák szerinte mindig tartózkodtak a német belügyekbe való beavatkozástól, még a megszállott területeken is.

— Annetálni nem akarunk. — mondotta Poincaré — de nem mondunk le a követeléseink érdekében szerzett biztosítékokról. Németország még ma is militarista és minden pillanatban harcra kész áll. Műhelyeit gyorsan be tudja rendezni ágyuk és löszergyártására Németországunk még visszavonhatatlan büne, hogy nem akasztja a bosszút sürgető megpagandát elnyomni. A jóvátétel megszerzéséről sohasem fogunk lemondani. A történetek igazolják, hogy zálogfoglalásunk helyes volt. A zálogokat addig nem adjuk ki, amíg nem fizetnek. Beszélnek egy Németország fizetőképességét megbecsülő konferencia összehívásáról. Ettől a konferenciától nem idegenkedünk, ha csak ez a célja ennek és nem a németek adósságának leszállítása. Mi is kívánjuk azt, amit Baldwin, hogy Amerikát ne tartsa magától távol Európától, de a konferenciába csak akkor megyünk bele, ha arra Németországot nem hívják meg. A mi politikánkat a német jólétje

trányítja, amit ha feladnánk, az az egész világot elárulnánk.
 Londonból táviratozzák: Az angol kormány jegyzékére ma megérkezett a francia válasz, amelyben a francia kormány kijelenti, hogy a meghívást csak bizonyos feltételekkel fogadja el. A feltételek megegyeznek Poincaré elnömgazfai beszédében mondottakkal.

Hogy áll a lej?

- Ok. 29-én 100 leiórt adtak**
- 2.68 svájci frankot.
  - 8.— francia frankot.
  - 8.500 külföldi magyar koronát.
  - 12.500 tényleges magyar koronát.
  - 13.500 helyföldi magyar koronát.
  - 33.500 osztrák koronát.

Zürichben 2.65 frankot
 Parisban 8'05 frankot
 Budapesten 9600—10900 kor.-t

Sport.

Glória CFR.—AC. Júl 0:0 I. oszt. bajnoki mérkőzés. A két bajnok aspiráns csapat feltűnően nyíltan játékot produkált. A játék tekintve a második félidő utolsó negyedórájától inkább Júl főlényben folyt le, de a csatársor teljesen goalképtelennek bizonyult. Az utolsó negyedóra a Glória CFR.-é, a csatársor többször veszélyeztet, de a Júl védelem mindent ment. Az utolsó percben Kerner Júl ellen. Bah beadását Papp befeljei, de a bírő még a goal előtt lefújja a játékot és így a két csapat megosztozott a pontokon. Mar kovits bírő a durvaságokban bővelkedő mérkőzést erős kézzel kezelte.

Glória CFR. II.—Transylvania 3:2 (2:0). Bírő Varga.
TMTE—AMTE 1:0 (0:0) Bírő Grosz dr. (Kadima). A két munkás csapat találkozására nem hielt meg a várakozásnak. Durva játék jellemezte az egész mérkőzést. Az első félidőben változatos mezőnyjáték, amelyben mégis az AMTE a többet támadó fél, de elérni egyik csapat sem tud semmit, mert vagy a jól működő védelem zsákánnyául esnek a kapura küldött lövések, vagy — és leg többje ez volt — messzi a kaputól jutnak ki a há tárvonalra. Technikának se híre se hatva egyik csapatban sem s csak a kölcsönös feszültség tették a mérkőzést valamennyire élvezetes sé, no meg a publikum közömbösítését. Mindkét csapatban a védelem dolgozott jól. Az AMTE csatársorában csak a két Aser testvér produkált valamit, a TMTE csatársora kivéve a II félidőben a 10—19 percekig abszolút tehetetlennek mutatkozott. A goal a II félidő 17 percében esett. Hrehuss lövést az AMTE Kapus Kietti kezéből s az Stoffelhez kerül, aki közvetlen közelről a goalba küldi. Az AMTE hevesen küzd a kiegyenítésért, de nem sikerül semmit sem elérnie. A mérkőzés vége teljesen eldurvul, a mi főként a közönség kottoyitalan viselkedésén és a bírő erélytelenségén mutat. — **Politechnica—Tricolor H. o. bajnoki.** A Politechnica első mérkőzése meglepetést keltett.

Mindenki Tricolor győzelmet várt és ebeivett az egész mérkőzésen állandó Politechnica fölényt láttunk. Bírő: Talsbure (Unirea). — **Gyapjuipar—Banatul III. o. bajnoki.** Bírő: Szika 3:1 (2:1) — **Gyapjuipar—Felsőtoronát váll.** vasárnap délelőtt 6:0 (1:0) A Gyapjuipar szerepeltette Mateket, akik 4 goalt rugott. A Gyapjuipar olyan játékos szerepeltetett, aki két hét tel ez előtt a Kirizsiben játszott. — **TAC ifj.—Unirea ifj.** 2:1 (1:0) Bírő: Jeneser. — **Kirizsi B—Szeszgyár 1:1.** — **Kirizsi Atleták—TAC atleták 3:0.** — **Sparta ifj.—Columbia II.** 2:1 (2:0) — **Sparta B—Columbia 2:1 (1:1).** — **III. Ker. FC—Patria 1:0 (0:0).** — **TAC—Resita C. S.** 2:0 (1:0) Bírő: Danciu. TAC szép és élvezetes játékot produkált Resitán, megérdemelten győzött. — **Rékás: Orsovai SC.—Recca alkerületi bajnoki.** Bírő: Fald. Durva, emberre menő játék. Három orsovai és egy rékási játékos a bírő kiállított. — **Lugoj M. T.—Ercule Caransebes 1:0 (0:0).** Eldöntetlen eredmény felett volna legjobban meg.

A TMTE versenyei. Szép és nagyszámú közönség előtt tartotta meg a TMTE házi tornaversenyét. A bemutatott gyakorlatokat a közönség lelkesen megtapsolta. A férfiak pontversenyét Raslter Lajos, a nőkét Krausz Mária nyerte. A temesvári-vingai országosra folyt le a TMTE 31 km. kerékpárversenye. A 21 induló közül 16 futott be. 1. Katona AMTE 1 óra 12 perc. 2. Kele AMTE 1 óra 12 perc. 3. Zabola AMTE 1 óra 14 perc. 4. Renich AMTE. 5. Endresz AMTE. 6. Doron AMTE. 7. Polna TMTE. — **Unirea—CFR. Bucuresi 2:0.** A Kozovics, melkül felelő Unirea gyengén szerepelt. — **Bucuresi csapat felett.** — **Zsomólyar: Sparta CFR—Sz. S. E.** 1:0 (0:0) Bírő: Szécsicsék. A győztes goalt az I. félidő 10 percében Urban Kiv. Tannenberger szépen védett. — **Románia—Törökország 2:2 (2:1)** A román csapat Stroescu kapus gyenge védeése miatt veszítette el a mérkőzést. A csapat nem kérvényelte tulajdonképpen erőket, hiszen csupa bucuresi játékosból állott csak Gansl a czerovitzli Makkabéból szerepelt benne. A goalokat Gansl és Klein költék. — **A temesvári kerületben a tavaszi bajnoki szezon jó vá vasárnap kezdődik.**

Magyarország—Svédország 2:1. Budapestrol táviratozzák: A magyar—svéd válogatottak mérkőzése 2:1 eredménnyel járt a magyarok javára. A vezető goalt Korson svéd fejelte és Eiserhoffer (FTC.) balösszekötő rugta a két magyar gósit. A mérkőzést negyvenezet főnyi közönség nézte végig.
Az UTE. veresége Kolozsváron Kolozsvárról jelentik: Szombaton délután zajlott le UTE. kolozsvári bemutatkozása, amely azonban nem járt a várt sikerrel. Az UTE kudarcát nem menti semmi, mert reális küzdelemben megérdemelt

vereséget szenvedett. A Victoria mérő ellenfele volt az uipesti csapatnak és lelkes játékaival szenzációs győzelmet aratott az UTE. felett. Az első félidő 2:1 eredmény

Módosi küldöttség Temesváron.

— **A prefektus megnyugtatta a küldöttséget. — Nincsiacs szerb külügyminiszter igazolta a határmegállapodásokat.**

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt Módos községből Mezin ds. főszolgabírő vezetése alatt 200 tagu küldöttség kereste fel Coste Gyula dr. temesmegyei prefektust akitől megnyugtatóst kértek arra a hirre vonatkozólag, hogy Módos községet Jugoszláviához csatolják. Kértek a prefektust, hogy tolmácsolja a kormányrál a lakosság nak azt a kérelmét, hogy Módos község továbbra is Romániában akar maradni.

Coste Gyula dr. prefektus kijelentette, hogy a hírek nem felelnek meg a valóságnak és nem is hiszi, hogy valaha is valóra váljanak. Mindennek ellenére azonban a prefektus megígérte a módosiak deputációjának, hogy a kor-

Irodalom, művészet

* Aradi színház műsora. Kedd: Szerencsetánc. (B.) Sarkadi Aladár vendégfelléptével. Szerda: Tökmag. (C.) Sugár Teri vendégfelléptével. Csütörtök: Zsuzsi kisasszony. (A.) Sarkadi Aladár vendégfelléptével. Péntek: Fifi. (B.) Sarkadi Aladár vendégfelléptével. Szombat: Lili bárónő. (C.) Sarkadi Aladár vendégfelléptével. Vasárnap d. u.: Mozi-előadás. Este: Gyimesi vadvirág népszimfá. (Bérlétszínház)

* Sarkadi Aladár aradi vendégfelléptei. A kitűnő magyar színész szombaton kezdte meg több estére terjedő vendégjátékát az aradi színházban. Egyik legpompásabb szerepében a Szerencsetánc operett páholnyitogatójában lépett fel. Sarkadi utólrétegetlen művészetét nem kell már méltatni, az ő páratlan humora és alakítóképesége már köztudatba ment át. A színházat megtöltő közönség percekig ünnepelte a kiváló művészt. Új volt a fő nő szerepben Balogh Böské, aki kedvesen és finoman játszott. Sebeslyennek régi jó alakítása a Szerencsetánc borbélylegénye. Fáskerthy Maca nagyobb szerepek eljátszására nem rendelkezik a kellő rutinnal és tehetséggel. A többi szereplők a régiak voltak. — Vasárnap este az Aranykakas című bohózat szolgált Sarkadinak keretül, hogy a közönség számára három derűs órát szerezzen. Utóletes alakításáért számos nyiltszini tapsot kapott. Új volt és az aradi színpadon először debütált Fekete Irén a temesváriak művésznője, aki rutinos és kellemes színpadi jelenségnek bizonyult Julianna asszony szerepében. Szép organuma, temperamentuma, kedves és közvetlen játéka számára is megérdemelt sikert hoztak. A többi szerepekben, Harmath Jolán, Mészáros Maya, Gömör Emma, Selmeczy, Ekecs, Darvas, Jávör, Ács és Derecskey járultak hozzá a jó előadáshoz.

* Temesvári színházi hírek. Marinka a táncosnő szenzációs sikere folytán elmarad a szerdára hirdetett klasszikus-est és Othello helyett ekkor is a nagyszerű operett kerül színpadra. A közönség jól teszi, ha jegeit előre a nappali pénztárnál

nyel végződött. A mérkőzés pedig 3:2 eredménnyel zárult a Viktoria javára. Az érdekes és izgalmas mérkőzést Nagy Adám bírő vezette.

mánynál tolmácsolni fogja Romániához való ragaszkodásukat.

Ugyarcsak jelenti egy belgrádi távirat, hogy a zombolyai németek ismét küldöttségileg keresték fel Nincsiacs szerb külügyminisztert, akit arra kértek, hogy Zsombolyát tartsa meg Jugoszláviának. Nincsiacs kijelentette a küldöttségnek, hogy a Romániával folytatott tárgyalások a határmegállapodások tekintetében már befejeződtek, ezek során Zsombolyát Romániának adták és ezen már nem lehet változtatni. A Közönség egyébként már ismerte az a hivatalos jelentést, amely szerint Románia Zsombolyán kívül még tíz temesi kisebb községet kap Módos és Párdány ellenében

megváltja, mert a hatalmas operett csak csütörtök estig kerül bemutatásra. Pénteken este az Asszonyok bolondja operette premierje lesz. Az új operettet már Jakabffy Dezső rendezi. Marinka a táncosnő kedden, szerdán és csütörtökön este megy a bemutató szereposztásában.

* Haladás előadás. Igen népes közönsége volt szombaton a Haladás estélyének, amelynek műsorán első számaként Linberg Sándor precíz zongoraszóloját kell megdicsérnünk. A mai előadó dr. Schweitzer József tanár volt, aki komoly, szép tanulmányával, megnyerő előadásmódjával igen gazdaggá tette a Haladás műsorát. A heti jelentés és szünet után báró Exterde Margit bravuros és nívós zongorajátékát, Aser nehéz technikával áru Traviatáját tapsolta hosszasan a közönség. Özinte sikere volt Hegedüs Dezsőnek is, aki Lassner Elza hibátlan zongorakísérete mellett énekelt megkapó lendülettel és érzéssel. Egy szokásos tanulságos mozgókép volt a műsor befejező száma.

* K. Baranyay Jolán operatűnő és Felsőszilvásv. Balla Iholyka zongoraművésznő egyetlen népdal- és népzeneestéve a Kulturpáloktábar október 31-én, szerdán este fél 9 órakor. Jegyek Blochniú kaphatók.

* Aradi színházi hírek. Sarkadi Aladár meghosszabbította aradi vendégfelléptét. A színház igazgatósága látva azt az általános érdeklődést, amely a Sarkadi esték iránt megnyilvánul, újabb négy estére lekötötte a kiváló komikust. A közönsének engedve, kedden megismétlik a Szerencsetáncot, amelyben egvenszer szenzációsnak mondható Sarkadi alakítása, aki azonkívül csütörtökön, pénteken és szombaton három régen nem játszott, nagyszerű operettben, a Zsuzsi kisasszonyban, Fifi-ben és Lili bárónőben lép fel. A közönség széles körében bizonyára osztatlan örömmel fogadják a Sarkadi esték megtoldását. — Tökmag — Sugár Teri vendégfelléptével. Néhány nappal ezelőtt mutatta be az aradi színház a Tökmagot, amelyben a premieren is Sugár Teri játszotta a címszerepet. A bemutató estén nemcsak az újdonság arató hatalmas sikert, hanem a vendég személyében egy olyan kiváló kvall-

fásu, rendkívül bájos színésznőt ismeretek meg az aradiak, aki egy pillanat alatt belopta magát a szívekbe. Azóta már napok teltek el, de a városban még ma is a Tökmag első előadásáról beszélnek és nagy számmal vannak olyanok, akik mélyen sajnálják, hogy ennek a kedves

vigjátéknak a bemutatóján nem lehettek jelen. Ugyszólván közönségszerűen nyilvánul meg az a vágy, hogy Sugár Terit újból láthassák mint „Tökmag“-ot az aradi színpadon. Ezt az óhajt honorálva, a színház igazgatósága szerdán újból műsorra tűzte az ujdonságot.

„Románia, a keleti Svájc“

(A Marghiloman-párt temesvári kongresszusa. — Előkelő bucaresti vendégek a kongresszuson.)

(Saját tudósítónktól.) Marghiloman Sándor, a konzervatív-párt vezére, ez az európai híri politikus, aki már évek óta teljesen visszavonult az aktív politikai tevékenységtől, ismét a politika küzdőporondjára lépett. Marghiloman és vele együtt a konzervatív-párt most Erdélyben fejté ki programját és az első állomás Temesvár: a Bánát fővárosa, Erdély egyik legfontosabb és legnagyobb városa. Vasárnap délelőtt zajlott le a kongresszus, amelyre sokan gyűltek egybe Temesvárról, Aradról, a Bánát különböző részeiből és a Körösvidék nagyobb helyiségeiből. A kongresszusra lejöttek Bucarestből a párt vezetői: volt miniszterek, szenátorok és képviselők, magasrangú katonatisztek, egyetemi tanárok és még sokan. Többek között Meisner volt közoktatásügyi miniszter, Xeni volt miniszter, Mitileanu volt külügyminiszter, Barbu Catargiu, Al. Apositol, Stefanescu, Savianu, Masca, Mavroianu, Boresteanu, Adamescu, Miulescu, Radu Jonescu, Miulescu, Georgescu, dr. Zagoni István szerkesztő, a temesváriak közül megjelentek Korodi-Lutz volt államtitkár, Muth Gáspár dr., a sváb népközösség elnöke, dr. Noll Ferenc ügyvéd, dr. Dutsák Frigyes ügyvéd, Koppony Vilmos volt szenátor, Sciller Ervin a sváb népközösség titkára, dr. Kausch Mihály képviselő, Kun Richárd a Kereskedelmi Egyesület elnöke, dr. Fülöpp Béla szenátor, Aradról Ficán János földbirtokos, Curca földbirtokos, dr. Pescariu, Frincu Vasilie Filimon, kereskedő, Zsák Aurél, Schwarcz Jenő, Ciungu és még többen.

A gyűlés megnyitása.

Dr. Lintia Livius temesvári ügyvéd, a bánati konzervatív párt elnöke nyitotta meg rövid, lendületes beszéddel a népgyűlést és ráterít az általános politikai helyzetre. Tömör és érdekes fejtegetésekkel telt beszéde után dr. Joan Pescariu Aradról megválasztják a kongresszus elnökének, majd Print aradmegyei lelkész mondott hosszabb beszédet. Utána nagy figyelem között Meisner Konstantin volt kultuszminiszter emelkedett szólásra, aki közel fél óráig tartó nívós beszédben vázolta a Marghiloman-párt törekvéseit. Kitért arra, hogy a konzervatív-progresszív pártnak csak egy célja van:

„Románia minden polgára egy formán vegye ki részét az ország felvirágoztatásából, ebben a tekintetben ma nem lehet különbség romániai polgár és polgár között. Egyenlő elbánásban kell részesülni mindenkinek és a politikai egyesülést kell követni a lelki egyesülésnek is.“

Ebben az országban mindenkinek tudatára kell ébrednie annak, hogy a törvény védelme mindenkire egyformán kiterjed. Ez a becsületes politika és ennek a betartására van szükség. Ennek megvalósítása érdekében lépett Marghiloman ismét a politika küzdőterre. Meisner után általános figyelem között Marghiloman emelkedett szólásra.

Marghiloman beszéde.

— Negyven esztendő politikai pályafutásom alatt, merhetem mondani azt, hogy ismerem az országot — kezdte beszédét a volt miniszterelnök. Én a történelem előtt mint becsületes ember akarok állni és visszautasítom azt a vádat, mintha én hazaáruló lettem volna. Ezután az ismeretes 1916-os békekötéssel foglalkozott, majd rátért a kisebbségi politikára.

— A háború előtt Románia egy sereg nyelvű kis ország volt, ma többnyelvű vegyes lakosságú nagy állam. A békeszerződés a javak és értékekkel együtt terheket is adott nekünk és ezek a kisebbségek. És ezek a terhek vannak olyan értékesek, mint az értékek, mert intelligens, kulturált, produktív elemet kaptunk az itt lakó magyarokból és németekből. Ezután Románia helyzetét Svájcéhoz hasonlítja, ahol szintén háromnyelvű nép: francia, olasz és német él. Ezek csak svájciaknak nevezik magukat, dacára annak, hogy nyelvük különböző. Románia keleti Svájc, itt is háromféle népfaj él: román, magyar és német és miért ne nevezhetnék ezek is magukat mind románoknak. Ha az engedékenységet, megértést és igazság politikáját lép a gyűlölet politikájának helyébe, úgy elérhetjük azt, hogy a keleti Svájc minden polgára büszkén vallhatja magát románoknak. Az állam hivatalos nyelve a román.

A pénzügyi helyzet.

Ezután a pénzügyi helyzettel foglalkozik hosszasan és összehasonlítja az ország pénzügyi helyzetét a szomszédos államok

pénzügyi helyzetével. A szomszédos Csehszlovákia, amely nemzeti állam, pénzügyileg az utódállamok között vezetőhelyen áll. Még a különböző forradalmakon átment Bulgária pénze is aránylag a jó pénzek közé tartozik és Románia, amely a környező államok között a leggazdagabb nyereszterményekben, erdőkben, bányákban és más természeti kincsekben, mégis nagyon lesüllyedt valutával rendelkezik.

Intenzív export javíthatja csak meg a lelt és akkor pénzügyileg a vezető államok közé lép Románia.

A horribilis behozatali vámokat teljesen el kell törölni és helyébe el kell tiltani az olyan külföldi luxus cikkek behozatalt, amelyekért annyi nemes valuta és lei vándorol a külföldre. Ellensége a deflációs politikának, mert Románia mai pénzügyi helyzetét nem fedezi a forgalomban levő pénzmennyiség. A bizonyos mértékig terjedő infláció csak javíthatja a pénzügyi helyzetet.

Minden államnak alapja a szilárd és biztos ipar és kereskedelem. Rendeletekkel, aprólékos ellenőrzéssel nem fejlődhetik ki versenyképessé sem az ipar, sem a kereskedelem.

Marghiloman ezután röviden bírálja a költségvetést, majd a szabadság, kölcsönös megbecsülés, jog és igazság szükségességét hangsúlyoztatja, azután befejezi közel másfél óráig tartó beszédét.

A megjelent közönség ovációkban részesítette Marghilomann Sándort.

Este kilenc órakor a Grand Hotelben Marghiloman tiszteletére bankett volt, amelyen mintegy kétszázan vettek részt. Hétfőn a volt miniszterelnök és kísérete a temesmegyei Gatajára utazott, ahol Ficán János aradi földbirtokos látta vendégül az előkelő társaságot.

Kovács táblabíró Aradon marad.

Körülbelül két héttel ezelőtt az igazságügyminiszter áthelyezte az aradi törvényszék három legkiválóbb bíróját három különböző járásbíróvá. A nagyképzettségű bírák áthelyezésének hatályalansága érdekében a társadalom és az ügyvédi kar mozgalmat indított, amely eredménnyel is járt. Florescu igazságügyminiszter ugyanis Arad város társadalmának kérését teljesítette és az egyik áthelyezett kiváló bíró, Kovács József táblabíró, főtárgyalási elnököt ma Aradra érkezett leiratában visszahelyezte az aradi törvényszékhez. Sommer Nándor vizsgálóbíró és dr. Popoviciu Sever táblabíró áthelyezésének hatálytalanságáról még nem érkezett hivatalos leirat.

— A faszta évfordulója. Románból táviratozzák: Tegnap az összes olaszországi városokban nagy ünnepeket tartottak a faszta diadalának évfordulója alkalmából. Mussolini miniszterelnök Milanóban nagy beszédet tartott.

HIREK.

A királyné születésnapja
(Unnepek Aradon, Temesváron és Bucarestben.)

(Saját tudósítónktól.) Mária királyné mai születésnapján Arad házaft fellobogózták és délelőtt tíz órakor a görög keleti román székesegyházban ünnepies Te Deum volt, amelyet Pap I. János püspök mondott nagy papi segédlettel. Az ünnepélyes istentiszteleten jelen voltak Georgescu János megyei prefektus, dr. Robu János főpolgármester, dr. German Joe alispát, Boneu Vasul főjegyző, Gritta Ovidiu rendőrprefektus, Margineanu Titus pénzügyigazgató, Vulpe József h. szigurancafőnök, Petrescu pénzügyi adminisztrátor, Pop Octavian vasutigazgató és az összes állami és városi hivatalok vezetői, valamint a katonaság képviselői. A munka egész napon át rendesen folyt.

Timisoaran szintén fellobogózták a várost a királyné születésnapja alkalmából. Az összes templomokban Te Deumot tartottak. A görög keleti román templomban Gavanescu tábornok, Coste Gyula dr. prefektus, dr. Georgevici Lucian polgármester, dr. Marta Sándor táblabíró, a polgári és katonai hatóságok képviselői jelentek meg az istentiszteleten és a többi templomokban is delegátusok vettek részt a hatóságok részéről. Munkaszünet nem volt.

Bucarestből táviratozzák: Mária királyné születésnapján évfordulója alkalmával az összes templomokban hálaadó istentiszteleteket tartottak. A székesegyházban a királyi család és a kormány tagjai, a diplomáciai testület képviselői, a politikai és a katonai hatóságok fejei vettek részt az istentiszteleten.

— A belügyminiszter Aradon. Vaitoianu Arthur belügyminiszter szombaton Aradon keresztül Kisjenőre utazott. A miniszter kíséretében voltak Georgescu János megyei prefektus, Ciorogariu Jenő kapitány, a belügyminiszter volt segédtitkár és Takács Miklós földbirtokos, akinek Kisjenőn a miniszter vendége volt. A miniszter tegnap vadászott Kisjenő környékén és a délután folyamán bejött Aradra. Aradon az esti órákat párthivei társaságban töltötte és az éjszakai gyorsvonattal visszautazott Bucarestbe.

— Bírói áthelyezések. Az igazságügyminiszter Constantin Sotirescu törvényszéki bíró a dévai törvényszékről az aradi törvényszékhez helyezte át a dr. Popoviciu Sever táblabíró áthelyezésével megüresedett bírói állásba. — Gallay Kálmán kisjenői járásbíró az igazságügyminiszter Krasznára helyezte át, helyébe pedig Constantin Vasiliu járásbíró helyezte át a pécskai járásbíróstól.

— Szenszácó Kerpel könyvkiadatal — Elkészült vadászjegyek. Az aradvármegyei prefekturán több vadászjegy már elkészült, amelyek már holnap átvehetők.

— Az aradi piaci ügyosztály új vezetője. Az aradi államrendőrség piaci ügyosztályának vezetését a mai naptól kezdve Miscutia Illés rendőrkapitány látja el. Mutiu Illés, aki a sziguranctól volt a piaci ügyosztályhoz delegálva, az állambiztonsági hivatalnál elfoglalta állását.

— Villamoszavarok Temesváron. A temesvári villamoszavarok még mindig megakasztják a villamosvasut rendes közlekedését és a világítás zavartalan működését. Ma csak korlátozott forgalom volt a villamosvasuton a számvonalakon átszállással bonyolítják le a forgalmat. A zavartalan áramszolgáltatás érdekében az igazgatóság megtiltotta a luxus-reklám- és kirakatvilágítást, a privátházakban, vendéglőkben, kávéházakban csak 50%-ot szabad felhasználni. A motorok bekapcsolása délután 5 órától este 10 óráig szigorúan tilos.

— Országos tanítókongresszus. Bucurestiből táviratozzák: Az ország tanítói és tanítónői a fővárosban szerdán országos kongresszust tartanak. Ezután küldöttségleg felkeresik a miniszterelnököt és a pénzügyminisztert, akiknek átvetítják a tanítóság kérelmeit tartalmazó memorandumot.

— Eg a karánsebesi vagyonszétválás. Lugosról jelentik: A jabbioncai erdőszög, amely a karánsebesi vagyonszétválás tulajdonai képezi, lángokban áll. Tizenöt hold már teljesen leégett. A tűz a környékbeli lakosság gyújtogatásából ered, amely új módon akart tüzelőanyaghoz jutni.

— Rákosi Jenő-emléktábla leleplezés Sopronban. Sopronból táviratozzák: Vasárnap tartották meg a Szent-Benedek rendi főimnáziumban Rákosi Jenő emléktáblájának leleplezési ünnepségét. Az ünnepségen maga Rákosi Jenő, a magyar publicisztika mestere is mondott beszédet.

— Szép férfi frizurához elengedhetetlen a Brázay Brillantin. Kapható mindenütt. Nagyban Heis és Klein cégénél Arad.

— Cselédrazzia. Az aradi államrendőrség tegnap este cselédrazziát tartott, amelyen tizenhat cselédleányt állítottak elő. Az előállított cselédleányokat orvosi vizsgálatra vitték és közülük nyolcat találtak betegnek, akiket a közkórházba szállítottak.

— Újabb rekord. A Diana sósorszesz elérte a jószág és népszerűség rekordját.

— Kollin Jenő fogászati műtermét áttelepítette a városházával szembe. Bejárat Str. Horia (Széchenyi-u.) 1.

— Vizsgálati fogság. Ma beszállították az aradi ügyészség fogházába Istorga József crestaménesi gazdát, aki kődobással agyonütötte haragját, Ilka Pétert. A gyilkos a vizsgálóbíró előtt beismerő vallomást tett, vizsgálati fogságba helyezték. A törvény ugyancsak vizsgálati fogságot rendelt el Sontag Simon rovottmúltú betörő ellen, aki a legutóbb résztvett a Turcsányi-féle betörésben.

— Kisgyermek tüzhálála. A brádi csendőrség jelentése szerint Brádon egy lakásban tűz ütött ki és Csorján Erzsébet, három éves kisleány a lángokban elpusztult.

— Temetés. Szirmay Károly az Erdélyi Hitelbank Rt. cégvezető főkönyvelője 27-én rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt főtisztviselő 27 éven át működött a pénzügyintézetnél és annak fejlesztésében nagy érdemeket szerzett. Temetése ma délután 5 órakor volt a felsőtemető halottas házából, amelyen nagy számmal jelentek meg az elhunyt barátai és a bank igazgatósága és teljes tisztviselőikara. A gyászterületen Kiszely Gyula az Erdélyi Hitelbank igazgatója lendületes és meghatározó beszédben búcsúztatta el az elhunytat és meleg szavakkal emlékezett meg a kiváló főtisztviselőről, aki huszonöt éven át szorgalmas és lelkiismeretes munkájával szolgálta a pénzügyintézet érdekeit. A búcsúbeszéd után a tisztviselőkar és az igazgatóság köszönetnyilvánítást mondott a sírban.

— Halálozás. Mayer Dániel, a régi kereskedői világ agilis, számottevő tagja vasárnap este elhalálozott. Temetése kedden délután 4 órakor megy végbe az izr. sírkert halottas házából.

— Chrysantenum-nap a Tüdőbetegrendező-intézet javára. A Tuberkulózis elleni küzdelem aradi egyesülete f. évi november hó 1-én utcai gyűléssel kapcsolatos Chrysantenum-napot rendez. Arad város előkelő hölgyei a város különböző helyein felállított sátrakban urna mögött, persellvel kezükben chrysantenum-virágot fognak árusítani. Az Egyesület vezetősége kéri Arad város közönségét, hogy bármily csekély adományaikkal legyenek nehéz munkájukban segítségükre és tegyék lehetővé azt, hogy a tüdőbetegrendező-intézet mindannyiunkat érintő, embermentő munkáját zavartalanul folytathassa.

— Orvosi hír. Dr. Boross Ernő száj- és fogorvos rendelőjét Str. Horia 4 (Széchenyi-u. 2.) alá helyezte át.

— Gyújtogató gyermek. Novák Milenue Str. Rahovei (Mihály-utcai) lakos udvarában tegnap délután tűz keletkezett. Egy kazai szalma gyújtotta meg, amelyet a kivonult tüzoltóság sikeresen hamarosan eloltott. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet a háztulajdonos öt éves gyermeke okozta, aki égő gyufát dobott a szalma közé.

— Orvosi hír. Hoffmann Miclos doctor több évi külföldi tanulmányai után Németországból visszatért és Timisoarán, mint operatív és Otrlioped specialista (vele született nyomorék és csonttörés) letelepedett. Orvosi rendelés hétköznapokon 8—10 és 2—4-ig, a szemináriumi palotában, Szent György-tér. Telefon 23—32.

— Ablakot üvegez Lészav és Társa üvegezési vállalat Arad, Str. Cristian (Karolina-u.) 12.

— Dr. Hirschi Sándor kozmetikus, bőrgyógyász, a berlini Prof. Arudt és a bécsi Prof. Finger-féle egyetemi bőrklinikák volt orvosa, rendeléseit Temesvár, Bulev. Carol (Hunvadi-ut) 6. I. alatt megkezdte. Rendel. bór- és nemi betegnek délelőtt 10—11 és délután 3—5-ig. Külön kozmetikai rendelés óra 12—1-ig, (szemölcs, szepiök, pattanás, szőrszálak, anyajegy, stb. eltávolítás, arcbarítás és gőzölés, Vibrációs arcmassage) fénykezelés, Diatermia.

Látogatás a zürichi tőzsdén.

Író jelenleg Zürichben tartózkodik és ez alkalomból ellátogatott a zürichi „deviza- és valutatőzsdére is és tapasztalatairól egy közgazdasági szaklapban így számol be:

A zürichi értékpapirtőzsde, mint üdülőhely határozottan ajánlható. Alig lép ki az ember a sötét tőzsdetermekből, a szemlélő elé tárulnak a zürichi tő ezüstös tükörre, számtalan evezős- és vitorlacsónakkal és az Alpeselek hóborította csúcsai.

A tőzsde külső képe, a svájciak józan felvigyázatának megfelelően, nem fényűző. A díszes svájci Nemzeti Bank közelében, a zürichi Kärnerstrasse: a Bahnhofstrasse egyik mellékutcájában van az egyszerű épület, melynek tölgyfakapuján számos magáncég címtáblája lóg. Ügyvéd is van a tőzsdéépületben. A kapu felső részén aranybetűkkel egyetlen szó van kirva: *Tőzsde*.

A tőzsdetisztviselő — a bécsi kor látnak megfelelően — két kerekalakú polcsorból áll, mintegy 10 méter átmérőben. A ring belsejében vannak a bankok képviselői és a hatóságilag kijelölt tőzsdetisztviselők, akik jogosítva vannak a tőzsdén saját nevükben értékpapírvételeket és eladásokat eszközölni. Ezeknek 90.000 frank óvadékjuk van, ezenkívül kifogástalan erkölcsűeknek és szakképzetteknek kell lenniük. Így írja elő az 1921. évi svájci tőzsdetörvény.

A tőzsdetisztviselők mellett állnak a tőzsdetisztviselők, akik a bankokkal való kapcsolatot tartják fenn. Hihetetlen gyorsasággal számuldanak a telefonfülkékhez és a ringben fel és alá, emellett példátlanul diszkrétnek és szinte hihetetlen szűkszavúsággal továbbítják a kapott megbízásokat.

Ezzel szemben, szü-ndiánordítással üvölt 100 férfi a ring belsejében és mert ezenfelül, ezek „schwyzer dytsch“-ül ordítanak, az idegen alig ért a lármából valamit.

Egyszerre kisüvít a nagy hang zavarból egy éles hang: „Eidgenossen“. (Polgártársak!) Azt a látogatott kelti ez a felszólítás, mintha az illető beszédet akarna tartani. De nem beszédre készül, csak részvényeket kínál fel. A tumultus csak fokozódik, amikor egy nagy svájci bányavállalat részvénye néhány száz frankkal emelkedik. Végül is három felnyújtott kéz marad ének meredve, ami azt jelenti, hogy három egyforma ajánlat történt és a sors dönt közöttük.

Fritz Telmann beszélgetést folytatott egy Schelling nevű tőzsdetisztviselővel.

— Ma nyugodt tőzsdénk van — mondta, — de ön, azt hiszem a márká sorsa iránt érdeklődik.

— Kérem, vegye tudomásul, nem igaz, hogy a márkajegyzést a zürichi tőzsdén megszüntették, ez sohasem történt meg.

— Az árfolyamokat nem mi állapítjuk meg, hanem a zürichi hitelintézetek szövetsége, mert a svájci tőzsdén csak értékpapírokkal kereskednek. Nézze az árfolyamjelző lapot. Rajta áll: A zürichi hitelintézetek szövetségének nem hivatalos árfolyamjegyzései. Délelőtt 11 órakor!

— Lássá, itt megtalálhatja: „Frankfurt, Berlin (1 milliárd) kifizetés: Pénz 1.20, áru 1.40 svájci frank“.

— Így történik naponta a márkajegyzés. Meglehet, hogy egyik-másik kisbank átmenetileg nem jegyzi a márkát, de a bankszövetség nem törölte a márkajegyzést és ez nincs is szándékában. Különben — folytatta — a város német állapotok nyomoztatlag hatnak a svájci gazdasági életre. Svájciaknak sok milliárdjuk van német értékekben és óriási összegeket veszítettek el követelésekben.

— Volt idő, amikor a márká 60-on, sőt amikor 30-on állott, akkor nálunk minden cselédnek és pincérnek volt márkája. Ezek mind elvesztették a pénzüket. De a német viszonyok bémítolag hatnak a zürichi értékpapirtőzsdére is. — Ipari értékekben nagy fellendülés volna, de amíg a Ruhr-kérdés nincsen megoldva: senkisem akar na gyobb üzletkébe belemenni...

Schelling tőzsdetisztviselő ezután még megmutatta az új telefonfülkéket, amik által a többi világpiacokkal, Páris, Béccsel nagyon megkönnyebbült az arbitrage-üzlet lebonyolítása. Folyton javítjuk be rendezéseinket, ami természetesen, hisz Zürichben van a legjelentékenyebb svájci tőzsde. Nagyon a forgalmunk, mint Baselben és St. Gallenben együttvéve. Bern második helyen áll. Reggeli és esti árfolyam azonban Zürichben sincs. (A tőzsdetudósítók naponta közölnek ilyeneket. A szerk.)

— Máskülönb, — mondta Schelling, — nálunk is tisztviselő-redukció van. Azelőtt két tőzsdetisztviselő és két írta volt, ma csak magam dolgozok egy írtaival és egyedül bonyolítjuk le a forgalmat.

„ATLANTIDE“. I. része ma kedden utóljára az Apollóban

KÖZGAZDASÁG.

Megalakult a romániai szeszszindikátus

Még nem történt megállapodás az ügyvezető személyében

(Saját tudósítónktól.) Hétfőn délelőtt tartotta meg alakuló közgyűlését a Román Szeszértékesítő Részvénytársaság Aradon. Az alakuló gyűlésen báró Neuman Károly aradi szeszgyáros elnököl. Jelen voltak Nagyváradról Kálmán Oszkár és Kálmán Ernő, Kolozsvárról Wertheimer, Temesvárról Tauszig, Brassóból Czeli Konrád, valamint dr. Löbl Jenő ipari szeszgyárosok. A mezőipari szeszgyárosok közül dr. Semlyén Ernő, Kupierstich Árpád, dr. Hirsch, Solyom Dezső, Wertheimer Mór gyárosok. Az alakuló

== **Befejezték Aradon az adó-fellebbezési tárgyalásokat.** Az aradi pénzügyigazgatóságon ma fejezte be munkáját a második adó-fellebbezési bizottság és ezzel Aradon az adókérvetés és az adófelülbiztosítás lotárgyalása is teljesen befejezést nyert. Aradon az adókérvetések során mintegy nyolcvan millió lejt vetettek ki a város lakosaira.

== **Újabb szédületes áremelkedések Berlinben.** Berlinből tájékoztatják: A dollár árfolyamátak változatlansága dacára ma ismét szédületes áremelkedések voltak. Egy fél kiló hús ára ma 22 milliárd volt. A közönséges levélportót 100 millióra, a városközi telefonbeszélgetések díja 15 milliárdra a sajtóbeszélgetése 1 millióra emelkedett.

== **Pénzvilág - Rumänische Finanzwelt** a bel- és külföldi kereskedelmi és ipari élet szaklapja. Szerkesztőség Oradea-nare, Strada Jókai Mór 17.

== **Angol tőke térfoglalása Romániában.** Mint értesülünk, a Mercantile Insurance Comp. Ltd. London, cca 100.000.000 angol font tőkével rendelkező biztosító és viszontbiztosító vállalat megvásárolta az Aradon székelő „Agronomul“ Soc. Anon. de Asigurari Generale „Gazdak“ Általános Biztosító Rt.-ság részvényeinek zömét. Nagy fontossággal bír e tény közgazdasági szempontból, mivel ismert dolog, hogy a régi biztosító vállalatok viszontbiztosításukat legnagyobb részt német, osztrák és magyar viszontbiztosító társaságokkal bonvilitották le. Ma, amikor ezen államok pénze mindjobban elértéktelenednek, a „Gazdak“ biztosító közönségének megnyugvására szolgálhat az, hogy a társaság a vállalati kockázataira a legmegfelelőbb fedezetet tudja nyújtani.

== **A bányamunkások jutalmazása.** Bucarestből tájékoztatják: A csatolt területek állami bányáinak és vasműveinek tisztviselői és munkásai részére nagyobb összegű tantemet utalt ki a kereskedelmi miniszter. Illetékes helyen kijelentették, hogy a kereskedelemügyi miniszternek ezen rendelete nem akar különbséget tenni a csatolt területek és a régi munkásai között, mert ez a kiutalás még a magyar miniszteri rendelet alapján történt.

== **Megszűnt a lengyel bányász sztrájk.** Varsóból tájékoztatják: A katóvitzai bányász sztrájk véget ért.

gyűlés vasárnap kezdődött és hétfőn délelőtt zárult be. A Román Szeszértékesítő Részvénytársaságot megalakulnak mondták ki, amelynek hivatása a román szesztermékek központi értékesítése lesz. A részvénytársaság hivatalos irodahelyiségét Aradon az újonnan épült Neuman házban rendezik be. A közgyűlésen szóba került a részvénytársaság ügyvezető igazgatójának megválasztása is, a jelen voltak azonban még nem állapodtak meg az igazgató személyében. A Kongresszuson jelen volt szeszgyárosok a mai napon már elutaztak Aradról.

== **A likvidáló bizottság tagjai.** Bucarestből tájékoztatják: A volt elengedő államok vagyonát likvidáló bizottság tagjaival a miniszterium Cezár Popescu iparügyi államtitkárát és Emil Bujant nevezte ki.

== **Új maximális árak Aradon.** Arad város vezetősége ma új maximális rendeletet bocsátott ki, amely szerint a következő élelmiszerekben történtek árváltozások: Zsir kilója 64 lei, hárj 62 és zsirszalonna 58. A borjúhús ára 22-24 lei. A kenyér ára olcsóbb lett. Egy kilogramm fehér kenyér teljes súlyban nyolc lei és a barna kenyér öt lei 50 bani. A zsemle darabját 75 banira szállította le, a kifli egy lei marad. Uradalmi és fejszarnoki tej literje 6 lei, piaci tej 4.50, házhöz szállítva 5 lei literenként. A vendéglőben az üres babfőzeléket 8 leire, lencsét vagy borsót 10 leire, babfőzeléket sertésféléttel 18 lei, lencse és borsó sertésféléttel 20 lei, marha- és borjúféléttel a lencse és borsó 15 lei, a báb 13 lei.

== **Iparkamarai gyűlés Temesváron.** A timisoarai Kereskedelmi és Iparkamara f. hó 31-én d. u. 3 órakor teljes ülést tart, amelyen többek között a kamarai székház, a jövő évi költségvetés, a kamarai deviza-osztály szervezése, a vasútigazgatóság áthelyezése, a felső kereskedelmi iskola építkezési segélye és a jövő évi költségvetés kerül tárgyalásra.

== **Aranydíjszabás a német vasutakon.** Berlinből tájékoztatják: November elsejétől kezdődőleg a német vasutak díjszabásában bevezetik az aranyvalutát.

== **Kereskedők a spekulatörvény ellen.** Kolozsvárról jelentik: A romániai összes kereskedői-egyesületek elhatározták, hogy az uzoratorvény kereskedelemellenes végrehajtása miatt monstre-tüntetést rendez a fővárosban. November 26-án Bucarestben az ország minden részéből a fővárosba jövő több ezer kereskedő fog megjelenni a képviselőház és a szenátus előtt. Zárt sorokban fognak felvonulni és a kormánynál nyomtatékosan fogják kérni az ország közgazdasági életének folyamatossá-

ga érdekében a spekulatörvénynek más szellemben való alkalmazását.

== **Bolgár miniszter a Jassy-i kiállításán.** Bucarestből jelentik: Moloff bolgár földművelésügyi miniszter a földművelő-egyesület ötven tagjának kíséretében tegnap Giurguba érkezett. A küldöttség innen Jassyba utazik az ottani mezőgazdasági kiállítás megtekintésére.

== **Megalakult az Ipari Hitelintézet.** Bucarestből tájékoztatják: Az Ipari Hitelintézet ma tartotta alakuló közgyűlését, amelyen megválasztották az intézet vezetőségét. A hitelintézet november elsején megkezdte működését.

Valutapiac.

Aradi valutaárak. (Október 29.) Francia frank 12.50, svájci frank 38, dollár 214, dinár 2.30, széköl 6, líra 9.50, angol font 960, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0030. **Kifizetések:** Budapest külföldi 85, belöldi 135, Bécs 335, Prága 6.15, Zürich 37.30, Milano 9.45, London 950, Páris 12.30, New York 210, Belgrád 2.50.

Temesvári valutaárak. (Október 29.) New York 208, dollár 214, London 936, angol font 925, Páris 12.25, francia frank 1245, Zürich 37.15, svájci frank 37, Milano 9.40, líra 9.15, Belgrád külföldi 2.40, belöldi 2.34, dinár 2.28, Prága 6.13, széköl 6, Budapest külföldi 87, belöldi 133, magyar korona 130, Bécs 342, osztrák korona 325.

Bucaresti főzszedezárlat. (Október 29.) **Kifizetések:** Páris 12.15, London 936, New York 210.50, Milano 937, Zürich 37.50, Bécs 0.0030, Prága 6.25, Budapest 0.01.10. **Váltók:** Napoleon 800, léva 19.5, török líra 1.22, angol font 9.50, francia frank 12.50, svájci frank 37, líra 9.40, drachma 3.50, dinár 2.40, dollár 214, lengyel marka 0.0001.25, osztrák korona 0.0030, magyar korona 0.0080, széköl 6.20.

Zürichi nyitás. (Október 29.) Berlin 0.0000000070, New York 560.75, London 2523, Páris 33.15, Milano 25.30, Prága 16.49, Budapest 0.03.0375, Belgrád 6.50, Bucaresti 2.65, Varsó 0.0003, Bécs 0.007875.

Zürichi zárlat. (Október 29.) Berlin 0.0000000070, Amsterdam 218.50, New York 561, London 2523, Páris 32.80, Milano 25.25, Prága 16.4250, Budapest 0.03.0375, Bucaresti 2.65, Varsó 0.0003, Bécs 0.007880.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (Október 29.) Napoleon 68800, Belgrád 225-239, Berlin 0.00002, Bucaresti 96-109, lei 97-110, London 88000-92400, angol font 88500-92900, Milano 880-935, líra 890-945, New York 19430-20530, Páris 1155-1221, francia frank 1170-1236, Prága 573-617, Varsó 0.000160-2.10.

VIDÉKI ELŐFIZETŐINK B. FIGYELMÉBE! Tekintettel a lap-előállításai járó horribilis költségekre, arra kérjük t. vidéki előfizetőinket, hogy a Közlönyért való előfizetésüket haladéktalanul küldjék be a kiadóhivatal címére, mert ellenkező esetben kénytelenek lennénk lapunk kiadását megszüntetni.

Kik kapják az orvosi Nobel-díjat.

Stockholmból jelentik: A 1922 évi orvosi Nobel-díjat Archibald angol fiziológus és Mayerhof chilei fiziológus között, az 1923. évi Nobel-díjat pedig Branting és Macliod amerikai tanár közt osztják meg. Branting professzor egyetemi tanár Torontóban (Egyesült-Államok) és a cukorbetegség gyógyítása terén ért el sikereket. Az „Insulin“ szérum is, amellyel sikeresen kezelik a cukorbetegséget, az ő találmánya. Macliod amerikai tanár szintén a cukorbetegség gyógyítása körül szerzett érdemeket. Mayerhof az izmok fiziológiájának új rendszerbefoglalásával szerzett tudományos érdemeket.

Aradi mozi hírek.

* **A halál táncosnője** a címe annak a megrendítően nagy hatású drámanak, amely még kedden látható az Urániában. Egy táncosnő tragédiáját adja a filmdráma, egy ragyogó szépségű ifjú leányt, akit valami különös, megborzongató sötét üldöz: vágyik a boldogság után, de azt soha utól nem érheti. Minden szerelmese — mielőtt neki a gyönyör és boldogság kelvhet átvivhatta volna, a halálok halálával pusztul el. Kegyetlen fájdalommal, végső kétségbeesésben aztán a halál táncosnője maga is a halál árnyéka lesz, sok-sok elhunyt kedvese után önként a halálba megy.

* Csak még kedden látható az Apollóban az Atlantida első része, a titokzatos csodák filmje, a minden idők leghíresebb és legszédületesebb méretű filmkolosszusa, mely Pierre Benoit, a nagy francia regényíró világhírű regénye után, két katonatiszt mámoros és vérzsibbantó kalandjait eleveníti meg a kéji és bünyös gyönyörök birodalmában. Az Atlantida messze fölülmúlja az eddig látott filmek gyöngvének: Al hindu siremlék, a Sodoma és Gomorra és a Mabusse-filmek színvonalát s olyan művészi és érzelmi látványosságot nyújt, amelyben még nem volt része a közönségnek.

Park-szanatorium

vizgyógyintézetében

(Belváros, a gyermekkorház mellett) fél-fürdő, szénsavas-, oxigén-, sós- és fenyőfürdők, fangó- és villanyos hőlégkezelés, gyógymasszage stb. Fertisoknak reggel 7-től fél 2-ig, nőknek délután 2-től 7-ig. Jegyek a sanatorium irodájában, a Zsuzsi csemegekereskedésben és az Antalóczy-féle drogériában kaphatók.

„A halál táncosnője“ Nagyszabású dráma ma kedden utóijára az

Urániában.

LEGUJABB.

Megkezdődnek a román-magyar gazdasági tárgyalások.

Budapestről táviratozzák: A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti, hogy a minisztertanács megszálta azokat a szövetséges intézkedéseket, amelyek a

román-magyar gazdasági Konferencia előkészítésére vonatkoznak. A konferencia az eddigi tervek szerint november hó folyamán kezdődik meg.

Megalakul az új lergyel kormány.

Varsóból táviratozzák: Lengyelországban új kormány alakult Korfanty elnöksége alatt. Külügyminiszter Dumovszky, közok-

tatásügyi miniszter Gravszyk, Klatovszky földművelésügyi miniszter, Seyla elhagyta a külügyminiszteri széket, de megmaradt külügyi államtitkárnak.

Hélet a hamburgi kommunisták ügyében.

Berlinből táviratozzák: A hamburgi Kommunista felkelők ma állottak a hadbíróság előtt. Egy

kommunistát halálra, és többeket súlyos fegyházbüntetésre ítélték.

Olaszország nem ismeri el a tengeri egyezményt.

Párisból táviratozzák: Az olasz nagykövetség Párisban, mint Londonban kijelentette, hogy nem ismeri el a tengeri egyez-

ményt. A nagykövetség hangsúlyozta, hogy Olaszország közvetlen kíván tárgyalni ebben az ügyben.

A hajszál!

(Családi jelenet.)

(A házastársak kettesben vacsoráznak. Eppen a gyümölcsnél tartanak, amidőn az asszony egy hajszálát pillant meg a férfi nyak-kendőjén. Szép, hosszú, gesztenye-barna hajszál. Vigyázva leveszi, kifeszíti a két keze között, a lámpa elé tartja és diadalmasan az asztalra teszi. Rövid, kínos szünet.)

Férj: (Még egy utolsót próbál viccelni.) Na csak hogy végeztünk! (Felkel az asztaltól.) Egész ségedre fiasokám! (Olajat önt a tűzre.)

Feleség: Ugy te gazember? Benned már annyi szégyenérzet sincs, hogy bevalljad a bűnödöt? Izléstelen vicceket írogatsz a szégyen feleséged rovására, akinek smucig vagy, bezzeg másokra nem sajnálsz költeni a pénzt... (Egyhuzamban tíz percig káromkodik. Helyszűke miatt nem közöljük.)

Feleség: Mi ez kérlek szépen?

Férj: (Megpróbál viccelni.) Ez egy hajszál kérlek szépen. Valaki elvesztette, te megtaláltad. Mint becsületes megtaláló reflektálhatsz az illó jutalomra.

Férj: (Most már hadog.) De aranyosom, hát ne szekiroz ezzel a hajszállal! Honnan tudjam én, hogy került a nyakkendődre?

Feleség: Persze, honnan tudjad? Azt se tudod melyik kedvesed hajjáról való. Nem is egygyél csaisz meg! Először volt hátor-ságod azt mondtad, hogy az én hajam, azután ezt a jóra való, tiszteletes Annát keverted be a dologba, most aztán végre bevallod, hogy azt se tudod melyik szeretőd hajjáról való? Paj! De én el is megyek! Nem maradok egy percig se veled egy fedél alatt! Majd küld utánam a holmimat és a hozományomat. Valorizálva. (Vesz a kalapját.)

Feleség: Ne humorizálsz, hanem felélsz. Hogy került ez a női hajszál a nyakkendődre?

Férj: (Még mindig viccel.) Hogy került? Hát én szoktam kérdezni tőled mucuskám, hogy hogy került nemely női hajszál a levesbe? Ugy-e nem?

Feleség: (Ráit az asztalra.) Elég legyen a viccekből! Utóljára kérdezek: hogyan és honnan került rá ez a női hajszál a nyakkendődre?

Férj: (Mi történtetitek.) A te hajad anyuskám...

Feleség: (Egy néma mozdulattal rámutat az aranyszőke hajára.)

Férj: ... vagy az Annáé... a takarításnál...

Feleség: (Becsengeti az Annát.) Majd nézd meg a szobalányodat. Kócos fekete haja van. Ez pedig egy ápolat gesztenyeszínű hajórónából hullott ki. És pont a te nyakkendődre!

Férj: (Egész bután védkezik.) Ez a nyakkendő két hónap óta ma van rajtam először.

Feleség: Na és? Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy ma csaltál meg. Ma hullott rá a nyakkendőre a szeretőd haja! Igazán jobban vigyázhatnátok egy kicsit! (Kötör.) Te persze még szemérmetlen is vagy amellet, hogy megcsalod a feleségedet. Nem gondolsz arra, hogy legalább a látszatot megtérid. Ezért vagyok én neked hat éve hü feleséged! De most már elég volt! Végeztünk!

Férj: (Hirtelen megrökönyödve.) Mucuskám! Megvan! Minden rendben van! Új csak te hánar. Hiszen ez a te hajszálad!

Feleség: (Ismét rámutat szőke furtjaira.)

Férj: Jóé, de hiszen az előbb mondtam, hogy ez a nyakkendő két hónap óta nem volt rajtam. Emlékezz vissza! augusztusban neked gesztenyeszínű hajad volt! Láthod, hogy meggyanusítottál!

Feleség: Nem igaz! Augusztusban vörös volt. Juliusban volt gesztenyeszínű!

Férj: Stimmel! Azóta nem volt rajtam ez a nyakkendő.

Feleség: (Leveszi a kalapját.) Akkor bocsáss meg, minőn rendben van. (Mogósókoija.)

Férj: Na látod kedvesem, néha egy hajszálon mulik az ember csak ládi boldogsága. (Elhatározza magában, hogy ezután jobban fog vigyázni és távozás előtt mindig rendbe hozza a ruházatát.)

Cenzurat: IOAN BUDAI.

Apróságok.

Az arckép — ingyenes munkaerő. Jéges Ernő lefestette Londez Elek az író, „A zöld kabát” kitűnő szerzőjét. Mikor kész volt a portré, Londez barátai megnézték a képet és egyértelműleg arra a megállapításra jutottak, hogy az arckép igen kitűnő, éppen csak az a baja, hogy egy kicsit öreg. Ugy körülbelül három-négy esztendővel öregebb, mint az eredetije.

És ezt a véleményt közölték is Londez báccsival.

— Ervel az arcképpel is úgy vagyok, — vigasztalta magát Londez mester — mint gyerekkoromban a nadrágjammal. Az apám mindig olyan nadrágot vett, amelyik bővebb és hosszabb volt a kellénél. Mert azt mondta, hogy „két-három év múlva ugyis belenősz, fiam.” Hát majd ebbe a képbe is belenövök!

Darafcsik kiuszott. A Margitsziget felső vége és Óbuda között Darafcsik bonyolítja le a vízi forgalmat. Darafcsik a legöregebb emberek állítása szerint mindig meziláb járt, egyébként foglalkozására nézve dunai halász. Halászcsonakon viszi át az utasokat a Dunán, akik szeméyenként négy koronát és egy krigli sört kötelesek fizetni Darafcsiknak. Tulzás lenne azt állítani, hogy Darafcsik állandóan szinjózan. Ha egy kicsit be van rugva, akkor életveszedelemmel jár beülni a csónakjába, ha ellenben tökrészeg, akkor nincs semmi baj. Ilvenkor tartja legbiztosabban az evezőket.

A múlt vasárnap Darafcsik egy urat és egy kövér hölgyet szállított át a szigetről Óbudára.

Ütközben nagyon billegett a csónak. Mikor a Duna közepén jártak, azt mondja a kövér hölgy:

— Darafcsik nem lesz baj?
— Nem lesz baj, dehogyan lesz baj! — vigasztalta Darafcsik. — Husvétkor is kiborult a csónak, egy nacsága odaveszett, de én kiusztam.

Szegfű a politikában. Az egyik budai vendéglőben megjelent valamelyik este az egyik szociáldemokrata képviselő. Persze igen sok nézője akadt. Azt mondja az egyik asztalnál valaki:

— Higgyétek el nekem, nagyon jobbfelé kezdünk hajolni a politikában.

— Honnan gondolod?
— Nézzétek meg azt a szociáldemokrata képviselőt. Rózsaszínű szegfű van a gomblyukában.

NYILTER.

Az ezen rovat alatt közzétett nem vállalunk felelősséget.

Az Erdélyi Hitelbank Részvénytársaság igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői kara, nagy megilletődéssel jelenti, hogy az intézet öngyvezető funkcionálójá-

Szirmay Károly

felelő hó 27-én, rövid szenvedés után meghalt.

Az elhunyt 27 éven át működött intézetünk közéletében és tehetségét, ismeretét és munkáját az intézetnek szentelve, maradandó érdemeket szerzett. Ezzel való elmulása nagy vesztesége intézetünknek is.

Emlékét őszinte kegyelettel fogjuk megőrizni.

Emléke utóira felelő hó 20-án, d. n. 5 órakor kísértük a felsőtemető halottas házából.
Arad, 1923. október 28-án. 6811

Őszi-téli

raglánok

bőr-kabát különlegességek

divatos öltönyök

angol és német gyártmányú szövetek

14038: teljeskörű raktár és kiskereskedés végett

legolcsóbban

IOSIF MUZSAY

térfi, fia és gyermekruha telepón,

ARAD, Városi színházzal szemben.

Vaszek mindenféle maku-laturákat, papírhulladékot és kiselejtezett iratokat.

Szattler István

Timisoara, II. Coronini-tér 4/a. 134

Akácgömbfa

ab waggon Pálcota jutányos áron azonos neli szállításra 133

eladó.

8 Bővebbet: 8

Schaar és Hámory,

fakereskedő oégnél, Timisoara, (Temesvár) Bolváros.

Használt ólom

megvételre keresztek.

Gyermekek-kabátok
 olcsó és nagy választékban 4
 évtől fölfele 400.—, 500.—, 600.—
 Lettől kezdve kapható.

Női kabátok
 Színes Meltonszővetből L. 1500
 Cheviot Tegethoff szövetből L. 1700
 Finom színes szövetek L. 2100
 Divat kabátok Lei 3000, 3500

JASZENSZKY,
 Timisoara, Gyárváros, Piata Traian.

Őn köhög? Siessen a Csokoládé Királyhoz Arad, Str. Metianu (Forray-u.) 2. és vásároljon valódi hársfa-mézcukorkát; arany-eibis malátakivonatot, szalmiák gyógycukorkát. Köhögését rögtön megszünteti!

Nyersolajmotor

erőre modernül berendezett

kefegvár

épülettel együtt eladó.
 Üzemben megtekintendő.

Szabó Lajos, Pancota.

Gyári főkönyvelő

perfekt magyar német levelező,
 állását változtatná.

Cím „Főkönyvelő” jellegű alatt az Aradi
 Közlöny kiadóhivatalában. 6322

A takarékos háziasszony:

„**Sidol**”
 fémfésztűt,

Azurol
 kékítőt,

„**Sirax**”
 sűrítő és kézmosóport
 használ. 14082

Minden üzletben kapható.

Crysanthém,

I. rendű Schumacher, vágott és
 cserepes. **SZEGFÜ**, nagyvirágú,
 cserepesben, azonkívül igen sok más
 crysanthém vágva, koszorúköt-
 tébebe nagyon jutányosan kapható.

Szabó fűskola kertészeti
 Pancota. 14152

Hrnjak Dániel

Coloniale en-gros, Spazerei Gross-handlung
 Fűszer nagykereskedés

TIMISOARA III. 98

Str. A. Traianu Laurias (Postgasse) 10.

Besarábiai báránycukrok

(a la Persianer)

Kiválóan alkalmas perzsa-kabátok nagy-
 választékára, prémzésére, készítenek prém sport-
 kabátokat, gallérokat, sapkákat és vál-
 szalm fedő kabátok prémzésére olcsó
 áron. Színeseknek és szabóknak Rabatt.
G. GUTJAHR, Timisoara (Temesvár)
 Gyárváros, Bárány-utca) 18. 126

Fafűrészelést

különböző gépekkel olcsón vállalok

Megrendeléseket elfogad a Fekete
 Bárány, vagy a Mayer-
 étterem tulajdonosa. 14151

BUTOR nagy vá-
 lasztékban olcsón
 kapható a

Temesvári Butorkészítő Iparosok
 szövetkezeténél
 Skudier-Liget. 181

14047

„Rador” No. 2086

BERGER & EICHNER

textiláru nagykereskedése

Bulev. Regina Maria No. 9.

új Neuman házban van.

A Temesvár Városi Takarékpénztár Részvénytársaság

a pénzügyminiszter által

vámcsékek kiállítására feljogosított.

Devizaosztálya a legelőnyösebben eszközöl átutalásokat
 és kiállít csékekkel az összes világpiacon.

Telefonszámok: 21-64. és 21-65. 129

Malomgépeket, hegyező és hámozó

radial és síkszita kőjáratokat, felvonó serleg stb.

gyárt és szállít

KLUG ISTVÁN gép és malomépítész

Timisoara II. háromkirály-u. 26.

Telefon 172. 130

Olcsó takarmány gazdák részére.

50 bani egy kiló eukorrépaszelet (maláta) bármely állomásra szállítva. Cím:

Guttman János Timisoara, Erzsébet-
 város, Rezső-utca 17.

Megrendelések felvételére minden községben megbízottak felvételnek. 132

Angol szövetek gyári lerakata: télkabát raglán ruhaszövetek Székelyné, Arad, Piata A. Iancu Női divatárunkban gyönyörű őszi ujdonságok (Szabadság-tér) 20.

Cipő ujdonságok az őszi szezonra megérkeztek Apponyi Testvérekéknél, Arad.

LUGOSI BOHN CSERÉP

falcos és hódfarkú,
TORDAICEMENT
REGI VASUTI SINEK

és mindennemű építési anyag eladás:

STEINER JÓZSEF

okl. építész, építőmester.

Anyagtelep:

ARAD, Cetate-veche (Óvár-tér).

Szabadalmazott állványszerkezettel

épülettartozást
 olcsón vállal.

Szabadalmazott PFEIFER-féle üreges vasbeton födém képviselő. 6156

IRODA: Arad, Str. Cloșca No. 7. (Szent László-utca).

Ha szép akar lenni használjon
 Lillom tejkremet, szappant, pudert
 3 színben Kalka Emil, városi gyógyszer-
 tár Timisoara. 106

No. G. 8730—A. 1923.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Pe baza deciziei jud. de ocot
 Arad No. de mai sus, tacsdea si
 suruburi de lemn cuprinse in fa-
 vorul Fratii Burza contra lui pen-
 tru suma de lei 1900 capital, in-
 terese de 5% dela 28. Maiu 1923
 stabilete pană in prezent in suma
 de lei 591.40 se vor vinde la licita-
 ție publica in Arad strada Cuza
 Voda Nr. 32 in ziua de 2. No-
 vembrie 1923 d. m. la orele 2.

Arad, la 19. Octomvrie 1923.

CIUPULIGA,
 exec. jud. regesc

Téli felöltő újdonságok legolcsóbban PLESZ ruhaárúházában Arad, szerezhetők be

„ORIENT“ divataruház, ARAD, Velourok, Szilzskin kabát és karakül piüschök. Férfi téli kabát és öltöny szövetek órlási választékban raktárra érkeztek.
Bulev. Reg. Maria No. 18. (Palacs-utca) Arad.

Apró hirdetések.

Lavelezés.

ABC-nek levél ment. Posterestante átvehető. 14151

„**SOSEM VOLTAM BOLDOG**“. Kérem leveleket sürgősen átvenni Aradi Közlöny kiadójában Valt. 6316

Alkalmazás.

URINÓT keresek nagyobb leánykák mellé, mint nevelőnő és anyahelyettes. Zongorázni tudok és idegen nyelvtudás előnyben. Fenyves Józsefné Arad, Str. Eminescu (Deák Ferencc-utca) 40a) déli órákban. 13835

KIFUTÓ LEÁNY felvétetik Deutsch Testvérek szállitónál Arad, Str. George Lazar (Simonyi-utca) 6. 6300

FEHÉRNEMŰ VARRÓLEÁNY magas ízettséggel felvétetik. Cim Aradi Közlöny kiadójában. 6307

ERODAI tisztviselőt keresek PERFEKT román nyelvtudással és gyorsirással. Frankl József fatormelő Arad, Strada I. I. Bratianu 7. 6309

TIZENHAT ÉVES jobb leány nagyobb gyermekkel mellé, vagy könnyebb úri házhoz szobaleánynak ajánkozik. Micalea-Nou (Umlitelaka) Zrinyi-utca 6. 6310

ROMÁN, német, magyar nyelvet tökéletesen bíró kereskedelmét végzett fiatal ember három évi gyakorlati állást keres. Cim Ecce-ület Arad, Strada Eminescu 40a) 13965

KIFUTÓ FIÚT, vagy leányt felvesz divataruház. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6313

PERFEKT szobaleány azonnali belépésre felvétetik. Holländer Arad, Str. Cloaca (Szent László-utca) 7. 6317

PERFEKT szakácsnő és tükörítőnő azonnali belépésre keresettek. Resch, Arad, Strada Vicentiu Babes (Kiss Ernő-utca) 9-10. 14049

PERFEKT főzőnő felvétetik Klein Arad, Str. Seminarului (Sina-utca) 1a) 14048

Lakás.

BUTOROZOTT szobát fiatal házaspár lehetőleg bérbe venne. Közvetítők díjaztának. Címeket Aradi Közlöny kiadójában kér. 6271

BUTOROZOTT szoba teljes ellátással felvételre kiadó. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 14151

Vétel és eladás.

KÉT MÉTER 20 cm. hosszú, 1 méter 65 cm. széles perzsaszőnyeg, fekete róka muff, utazó bunda schopp bélésel, silskin női kabátok, férfi, női, új kabátok, antik etazser, kötött terítő, egy és két ágyas kézimunka terítők, butorok, store, fehérneműk, disztörövek, vad-disznóbőr szőnyeg, szövetek, hat személyes étkező szervice, briliáns gyűrű, antik szalon, stb. eladó. Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

KOMPLETT hálószoba és konyhabutor eladó. Lakás átadó. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 14151

NŐI ÉS FÉRFI fehérneműt, asztal és ágyneműt, antik butorokat, porcellánokat, szőnyegeket, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

SZALONGÄRNITURA plüsch huzattal eladó. Arad, Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 132-134. 14151

GYÜMÖLCSFAK kaphatók Szabó József kertésznel a villamos vasút telepen Aradon. 6301

ELSŐRENDŰ makói vöröshagyma és fokhagyma téli szükségletre legolcsóbban kapható Fischernél Arad, Piața Catedralei (Thököly-tér) 7. 6306

KABÁT velourok 395 Leiert Hirsch és Szénási Arad, Bulev. Regele Ferdinand (József herceg-ut.) 6303

ISKOLAKÖNYVEK — a cikk felhagyása folytán — 10-30% engedelménnyel árusítottak Kerpelénél Aradon. 6314

EGY fekete plüss kabát szőrmevel eladó. Arad, Bulev. Regele Maria (Andrássy-tér) 5-13. II. emelet, 2-ik lépcsőház, ajtó 2. 14048

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dobozokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szilzskin szőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Ellz-palota.) 11895

ANTI-K BUTOROK, modern és régi festmények, perzsaszőnyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vtele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Orttay-palota címre küldendők. 13573

VADÓDI Karlsbadi só üvegekben, ugyszintén mesterséges Karlsbadi só üvegekben és kimérve dr. Földes gyógyszer-tár Arad. 14137

KÉZIMUNKÁHOZ legszebb előrajzolásokat Ernest kézimunka üzletében Aradon, színház mögött készíthetők. 5088

EGY nagy tükör márvány plattal eladó. Strada Alexandru Gavra (Csernovits Péter-utca) 4. 6108

Ingatlan.

ELADÓ Calea Radnei-uton utcahívójából háztelkek, gazdálkodásra alkalmas 330 négyzetlő telek épületekkel 480.000 Lei, 627 egyzetlő kaszáló telek 40.000 Lei, földszintes ház lakással 125.000 Lei, háromszobás magánház lakással 235.000 Lei, ötszobás magánház lakással 430.000 Lei. Felvilágosítást ad Gábor építészeti iroda Arad, gégyárul szemben. 6237

IDEÁLIS NYARALO Páulis községben, 23. számú villamos megálló mellett, parkos helyen, nagy pinccel, kuttal, — terraszlő Maros látható — 6000 szőfőkövel, 100 négyzet méterrel eladó. Horold Arad, városi kávéházban feltalálható. 6321

Aranyt, briliáns- és gyémánt tárgyat legolcsóbban értékesítheti

WALDMANN-nál, Arad Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 14. 6197

Női harisnyák 23.— Leitől **Bogyó A.** Patent harisnyák Lei 13.—lől „Osota” harisnyák Lei 145.— Bogyó A. 300 yardos Clark óras L. 13.— Fek. selyem harisnya L. 170.— Arad, Str. Eminescu 13.1000 yardos Dign. óras L. 85.—

Ha jó száraz Bükk és Cserhasáb tűzfát akar beszerezni **vagontelepekben** azonnali szállításra, élenként pedig fűrészelve és hazafuvarozva kapható: **„LENNAROL” Herman și Comp.**
oégnél. ARAD, Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 70. Telefon 714. 6269

CALEA SĂGUNA (Varjassy Lajos-utca-ban) kéttakásos ház elfoglalható négy-szobás lakással 300.000 leiert eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13942

STRADA Brancovici (Lázár Vilmos-utca-ban) gyönyörű üzlethelyiség berendezéssel eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13942

MOSÓTZY-telepen Strada, Cornel Lencutia 14-es számú ház elfoglalható lakással sürgősen eladó. 14151

ARAD, Str. Pompiliu (Kasza-utca) 54-56. számú ház nagy tejjel, elfoglalható lakással eladó. Kertésznek, kádárüzemnek, valamint állattálmány elhelyezésére alkalmas, mivel a vásártér közelben van. 6181

Üzletek.

HÁROM szobából álló modern irodahelyiség a város központjában november hó 1-én kiadó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 800

JÓFORGALMU fűszerüzlet kalmérséssel a belvárosban eladó. Cim Aradi Közlöny kiadójában. 6318

FŰSZERÜZLET berendezéssel, áruval és egy-szobás lakással eladó. Cim Aradi Közlöny kiadójában. 6520

Oktatás.

NÉMET társalgó kör szakképzett vezetéssel gyermekek részére 6-12 éves korig. Beiratkozás naponta 11-12-ig Arad Strada Consistorului 25. (Batthyány-utca 35.) 6298

Különfelo.

GYÖRFFY TESTVÉREK műbutor asztalos műhelye Timisoara (Temesvár) Gyár város, Rékási-ut 2. 96

TÉZZER lei kölcsönt keresek rövid időre, magas kamattal. Ajánlatokat Aradi Közlöny kiadójába kérek. 6296

KOROM Róza piros igazolványát elvesztette. Megtalálót kéri a timisoara-i (temesvári) rendőrségnél leadni. 134

KOVÁCS Ilona piros igazolványát elvesztette. Megtalálót kéri a timisoara-i (temesvári) rendőrségnél leadni. 131

ELVESZETT Kádás Sándor névre kiállított A-tra gyári igazolvány. Megtalálót adja le a portásnál. 6297

ZALDA-CRENE
elismert legjobb kéz- és arcpolozzer „SALVATOR” GYÓGYSZERTÁR
Timisoara, Lloydstr. 119

Magas caloriāju lupányi kőszent, kokszet, sziléziai szalonszent
speciális mosott kővác-szent, valamint beltűdi közép caloriāju szenteket azonnal szállít fizetnek és szennyezők részére:
FERROCARBON
Szeakrosztódelni Társaság,
TIMIȘOARA
„Agrár” palota.
Telefon 9. 67
Sziléziai és beltűdi bányák kizűrólagos képviselői.
Flók: Oluj, Calea Regele Ferdinand 70.
Expositura: Petrosani és Kattowitz.

Elsőrendű tűzifa **OLCSÓN** szükségletét **beszeresítheti Perényinél**
Timisoara, Gyár-áros Tűk Császár mellett.
A világhírű welsi triumph
tűzhelyek, kályhák fekete és zománc kivitelben megfrkőztek, díjtalan költségvetés. 123
BREUER JENŐ Timisoara,
Fonás-utca No. 14. Telefon 10-98.

No. G. 8723-1923-2.
PUBLICAŢIE DE LICITAŢIE.
Pe baza decisiului judecatoriel de ocol Arad No. de mai sus. I cal rosia și una trasura capinase in favorul lui Papp Iosif contra lui Antoniu Honfi și soția pentru suma de lei 4000 capital intereso de 8% dela 7 August 1923. speco stabilito până in present in suma de lei 583,55 se vor vinde la licitatie publico in Arad. Strada Muciu Scevoik No. 22-24. in ziua de 5 Noemvrie 1923. d. m. la orele 4.
Arad, la 19. Octomvrie 1923.
Clupuliga,
excc. judec regesc.
6315

Bakács Miksa női divattermében november 1-től kezdődőleg a francia szabóságot bevezeti. Elsőrendű, külföldről hozott munkával és eredeti párisi és bécsi modeljei révén a legújabb és legkényelmesebb és estélyi toilletteket készíti. Bakács Miksa női divatterme Arad, Str. Bratianu (Weltzer János-utca) 13. 14151

A belügyminiszter által elrendelt új személyazonossági igazolványok fényképei előírás szerint olcsó árban készülnek Villanyfényképészeiben, Arad, Str. Eminescu 7/13. (Deák Ferencc-utca.)